

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Obdo/44/2023
Identifikačné číslo spisu:	6622202340
Dátum vydania rozhodnutia:	28.11.2024
Meno a priezvisko:	Mgr. Soňa Pekarčíková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:6622202340.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Sone Pekarčíkovej a členiek senátu JUDr. Beaty Miničovej a JUDr. Jaroslavy Fúrovej, v spore žalobcu: FARDOUS PARTNERS správcovská, k.s., Skalná 7622/9, 811 01 Bratislava, IČO: 48 002 381, správca konkurznej podstaty úpadcu ECOBAU GROUP, a.s., Mickiewiczova 2, 811 07 Bratislava, IČO: 44 095 333, zastúpeného ARIES LEGAL s.r.o., Skalná 7622/9, 811 01 Bratislava, IČO: 54 726 417, proti žalovanému: 1/ BPT LEASING, a.s., Drieňová 34, 821 02 Bratislava, IČO: 31 357 814, zastúpenému Mgr. Vladimírom Šárnikom, advokátom, Rožňavská 2, 821 01 Bratislava, IČO: 30 865 077, 2/ Dom Dražieb s.r.o., Podzámska 37, 920 01 Hlohovec, IČO: 45 711 933, zastúpenému Mgr. Vladimírom Šárnikom, advokátom, Rožňavská 2, 821 01 Bratislava, IČO: 30 865 077, 3/ VÁHOSTAV, a.s., Priemyselná 6, 821 09 Bratislava, IČO: 31 356 648, zastúpenému Advokát VASKÝ s.r.o., Miletičova 21, 821 08 Bratislava, IČO: 51 166 950, 4/ ROQIS s.r.o., Líščie Nivy 23, 821 08 Bratislava, IČO: 46 413 863, v konaní o určenie neplatnosti dražby, vedenom na Okresnom súde Lučenec pod sp. zn. 13Cb/30/2022, o dovolaniach žalovaného 1/ a žalovaného 3/ proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 43Cob/6/2023-1065, zo dňa 9. marca 2023, takto

rozhodol:

- I. Dovolacie konanie vo vzťahu k žalovanému 4/ z a s t a v u j e.
- II. Dovolanie žalovaného 1/ a dovolanie žalovaného 3/ o d m i e t a.
- III. Žalobcovi p r i z n á v a voči žalovanému 1/ a žalovanému 3/ nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Lučenec (ďalej aj „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 13Cb/158/2017-258 zo dňa 10. mája 2018, žalobu o určenie neplatnosti dobrovoľnej dražby zamietol s tým, že žalovaným 1/, 2/, 3/ a 4/ priznal právo voči žalobcovi na náhradu trov konania v celosti vo výške, ako bude rozhodnuté osobitným uznesením vyšším súdnym úradníkom.

2. Žalobca sa žalobou doručenou na súd prvej inštancie dňa 20. decembra 2017 domáhal určenia

neplatnosti dražby konanej dňa 19. septembra 2017, na základe Oznámenia o dobrovoľnej dražbe zo dňa 16. augusta 2017, ktoré bolo registrované v Notárskom centrálnom registri dobrovoľných dražieb dňa 16. augusta 2017 pod sp. zn. NCRdr 4274/2017, JUDr. Adrianou Vorelovou, notárkou, so sídlom Pribinova 23, 920 01 Hlohovec (ďalej ako „dobrovoľná dražba“ alebo „dražba“). Navrhovateľom dražby bol žalovaný 1/ v postavení záložného veriteľa. Dražobníkom bol žalovaný 2/ a vydražiteľom bol žalovaný 3/, ktorý sa stal vlastníkom titulom nadobudnutia Osvedčením o vykonaní dobrovoľnej dražby č. N 497/2017, Nz 32055/2017, NCRls 32781/2017 zo dňa 19. septembra 2017.

3. Predmetom dražby boli podľa žalobcu nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXX, vedenom Okresným úradom E., obec F., k. ú. F., a to pozemky:

- parcela registra „C“, parcela č. XXX/X, druh pozemku zastavané plochy a nádvoria o výmere 2 375 m²;
 - parcela registra „C“, parcela č. XXX/X, druh pozemku zastavané plochy a nádvoria o výmere 288 m²;
 - parcela registra „C“, parcela č. XXX/X, druh pozemku zastavané plochy a nádvoria o výmere 67 m²;
 - parcela registra „C“, parcela č. XXX, druh pozemku zastavané plochy a nádvoria o výmere 406 m²;
 - parcela registra „C“, parcela č. XXX, druh pozemku zastavané plochy a nádvoria o výmere 558 m²;
 - parcela registra „C“, parcela č. XXX/X, druh pozemku zastavané plochy a nádvoria o výmere 928 m²;
 - parcela registra „C“, parcela č. XXX/X, druh pozemku zastavané plochy a nádvoria o výmere 6978 m²;
 - parcela registra „C“, parcela č. XXX/X, druh pozemku zastavané plochy a nádvoria o výmere 33 m²;
 - parcela registra „C“, parcela č. XXX/XX, druh pozemku zastavané plochy a nádvoria o výmere 66 m²;
 - parcela registra „C“, parcela č. XXX, druh pozemku zastavané plochy a nádvoria o výmere 1 105 m²; a stavby
 - administratívna budova so súpisným č. XXX, postavená na parcele č. XXX/X;
 - ošipáreň (bez súpisného č.), postavená na parcele č. XXX;
 - soc. hyg. budova a dielňa so súpisným č. XXX, postavená na parcele č. XXX;
 - bitúnok so súpisným č. XXX, postavená na parcele č. XXX/X;
 - čist. odp. vôd so súpisným č. XXX, postavená na parcele č. XXX/XX;
- vo výlučnom vlastníctve úpadcu v podiele 1/1 (ďalej spolu len „nehnuteľnosti“ alebo „predmet dražby“).

4. V rámci žaloby žalobca poukázal na to, že uznesením Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 3K/4/2015 zo dňa 24. júla 2015 bol uznesením vyhlásený konkurz na dlžníka ECOBAU GROUP, a.s., so sídlom Mickiewiczova 2, 811 07 Bratislava, IČO: 44 095 333 (ďalej len „úpadca“), ktoré bolo zverejnené v Obchodnom vestníku č. 146/2015 zo dňa 31. júla 2015 pod položkou K017081. Konkurz na majetok úpadcu tak bol vyhlásený dňom 1. augusta 2015.

5. Žalobca zastával názor, že je osobou, ktorá tvrdí, že bola vykonaním dobrovoľnej dražby a udelením príklepu licitátora vydražiteľovi dotknutá na svojich vlastníckych právach k predmetu dražby. Predmetné nehnuteľnosti boli zapísané do súpisu majetku úpadcu dňa 11. augusta 2017. Doplnenie súpisu všeobecnej podstaty o novú súpisovú zložku majetku bolo zverejnené v Obchodnom vestníku č. 222/2017 zo dňa 22. novembra 2017 pod položkou K039548. V zmysle § 76 ods. 1 prvá veta zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších právnych predpisov (ďalej len „ZKR“) „Súpis majetku podstát (ďalej len „súpis“) je listina oprávňujúca správcu speňažiť spísaný majetok“, v spojení s § 44 ods. 1 ZKR je len správca oprávnený nakladať s majetkom úpadcu a tento majetok speňažiť.

6. Úpadca v postavení predávajúceho uzavrel dňa 11. júla 2013 kúpnu zmluvu (ďalej len „kúpna zmluva“) s kupujúcim, spoločnosťou SK Machineri, s.r.o., so sídlom Galvaniho 14, 821 04 Bratislava, IČO: 36 639 095 (ďalej aj ako „spoločnosť SK Machineri“), ako právnym predchodcom žalovaného 4/. Spoločnosť SK Machineri zanikla z dôvodu zlúčenia s právnym nástupcom, žalovaným 4/, od 4. decembra 2017. Predmetom kúpnej zmluvy boli nehnuteľnosti v predmetnej dražbe. Splatnosť kúpnej ceny bola určená termínom najneskôr 30 dní odo dňa povolenia vkladu vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam v prospech kupujúceho. Vklad do katastra nehnuteľností bol povolený

pod V XXXX/XX zo dňa 19. augusta 2013. Kúpna cena v rozhodnom období júl - september 2013 nebola uhradená. Nakoľko kúpna cena nebola úpadcovi vôbec uhradená, správca úpadcu od kúpnej zmluvy odstúpil listom zo dňa 8. februára 2016 (ďalej len „odstúpenie“). Predmetný list si však spoločnosť SK Machineri neprevzala v odbernej lehote.

7. Úpadca sa na základe odstúpenia od kúpnej zmluvy zo dňa 11. júla 2013 stal opätovným vlastníkom predmetu dražby. Správca zároveň z opatrnosti v jednoročnej prekluzívnej lehote v zmysle § 57 ods. 2 ZKR podal vo vzťahu ku kúpnej zmluve ako odporovateľnému právnomu úkonu odporováciu žalobu zo dňa 29. júla 2016 a požiadal príslušný Okresný úrad E., katastrálny odbor, v tejto súvislosti o vyznačenie poznámky o uplatnení objektívneho odporového práva na príslušnom súde a vedení konania o určenie neúčinnosti právnych úkonov na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 4Cbi/20/2016.

8. Žalobca bol toho názoru, že ak žalovaný 1./ ako záložný veriteľ evidoval pohľadávku voči inej osobe ako úpadcovi, ktorá je zabezpečená zabezpečovacím právom vzťahujúcim sa k majetku úpadcu, mal si v konkurznom konaní úpadcu uplatniť svoju pohľadávku prihláškou pohľadávky v zmysle § 28 ods. 7 ZKR (a to minimálne z opatrnosti). Nakoľko si žalovaný 1/ v konkurznom konaní úpadcu svoju pohľadávku zabezpečenú záložným právom vzťahujúcim sa k majetku úpadcu (predmetu dražby) v základnej prihlasovacej lehote neuplatnil, na jeho zabezpečovacie právo (záložné právo) sa v konkurznom konaní úpadcu neprihliada v zmysle § 28 ods. 8 ZKR.

9. Ďalej žalobca trval na tom, že žalovaný 1/, ako navrhovateľ dražby nedisponoval záložným právom k majetku úpadcu, a keďže záložné právo mu v zmysle § 28 ods. 8 ZKR zaniklo, nebol oprávnený navrhovať dražbu majetku úpadcu. Rovnako z titulu zapísania majetku do súpisu majetku úpadcu bol s predmetom dražby oprávnený nakladať iba správca a iba tento ho mohol speňažiť spôsobom ustanoveným zákonom (ZKR). S prihladením na vyznačenie poznámky o vedení konania o určenie neúčinnosti právneho úkonu na liste vlastníctva č. 583 k predmetu dražby, nemohol byť podľa žalobcu vydražiteľ (žalovaný 3/) dobromyseľným vydražiteľom predmetu dražby, a preto nemohlo dôjsť k platnému nadobudnutiu vlastníckeho práva žalovaným 3/ k predmetu dražby.

10. Súd prvej inštancie v odôvodnení rozsudku uviedol, že aktívna vecná legitimácia žalobcu na podanie žaloby o určenie neplatnosti dobrovoľnej dražby je podľa § 21 ods. 2 zákona č. 527/2002 Z. z. (ďalej len „zákon o dobrovoľných dražbách“) daná. S poukazom na § 21 ods. 2 zákona o dobrovoľných dražbách súd prvej inštancie najskôr skúmal, či bola žalobcom podaná žaloba včas, tzn. v prekluzívnej 3-mesačnej lehote odo dňa udelenia príklepu. Okresný súd dospel k záveru, že žaloba nebola podaná v prekluzívnej lehote, a preto žalobu zamietol.

11. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej aj „krajský súd“ alebo „odvolací súd“), ako súd odvolací, na odvolanie žalobcu, uznesením č. k. 43Cob/84/2018-342 zo dňa 14. novembra 2018 rozsudok Okresného súdu Lučenec č. k. 13Cb/158/2017-258 zo dňa 10. mája 2018 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Krajský súd dospel po preskúmaní veci k protichodnému záveru, a teda, že žaloba žalobcu bola podaná v prekluzívnej 3-mesačnej lehote. Právne posúdenie súdu prvej inštancie ohľadom včasnosti doručenia žaloby, a teda že si žalobca uplatnil právo na súde po uplynutí prekluzívnej lehoty, v dôsledku čoho jeho právo zaniklo, vyhodnotil ako nesprávne.

12. Po vrátení veci Okresný súd Lučenec rozsudkom č. k. 13Cb/158/2017-372 zo dňa 4. marca 2019, v znení opravného uznesenia Okresného súdu Lučenec č. k. 13Cb/158/2017-713 zo dňa 5. októbra 2020 žalobu o určenie neplatnosti dobrovoľnej dražby zamietol s tým, že uložil žalobcovi povinnosť nahradiť spoločne a nerozdielne žalovaným 1/, 2/, 3/, 4/ trovy konania v celosti, vo výške ako bude rozhodnuté osobitným uznesením vyšším súdnym úradníkom. Súd prvej inštancie odôvodnil svoje rozhodnutie najmä tým, že spätné nadobudnutie vlastníckeho práva v zmysle uvedeného odstúpenia od kúpnej zmluvy tak, ako bolo učené žalobcom listom zo dňa 8. februára 2016 mohlo vyvolať jedine záväzkovo právne účinky medzi zmluvnými stranami, avšak k vecnoprávnym účinkom, tzn. k navráteniu vlastníckeho práva pôvodnému predávajúcemu nedošlo. Z uvedeného dôvodu nebolo podľa súdu prvej inštancie možné konštatovať, že by na základe takéhoto úkonu sa žalobca skutočne stal vlastníkom

predmetných nehnuteľností. Súd prvej inštancie preto uzavrel, že žalobca nie je aktívne legitimovaným podľa § 21 ods. 2 zákona o dobrovoľných dražbách na podanie takejto žaloby. Keďže žalobca v čase zasielania oznámenia o dražbe nebol ako vlastník uvedený na príslušnom LV, zo strany dražobníka (žalovaného 2/) nemohlo dôjsť k porušeniu zákona o dobrovoľných dražbách nedoručením oznámenia o dražbe.

13. Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, na odvolanie žalobcu, rozsudkom č. k. 43Cob/53/2019-535 zo dňa 30. mája 2019, v znení opravného uznesenia Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 43Cob/53/2019-704 zo dňa 20. augusta 2020, rozsudok Okresného súdu Lučenec č. k. 13Cb/158/2017-372 zo dňa 4. marca 2019 potvrdil s tým, že žalovaným 1/, 2/, 3/ a 4/ priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Odvolací súd po preskúmaní rozhodnutia súdu prvej inštancie konštatoval, že súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav a vec správne právne posúdil, preto sa odvolací súd s týmto, ako vecne správnym, v zmysle § 387 ods. 1 CSP stotožnil, a to v celom rozsahu aj s odôvodnením napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie.

14. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) v konaní o dovolaní žalobcu rozhodol uznesením sp. zn. 2Obdo/99/2020 zo dňa 23. marca 2022 a rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 43Cob/53/2019-535 zo dňa 30. mája 2019 v znení opravného uznesenia Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 43Cob/53/2019 zo dňa 20. augusta 2020 v spojení s rozsudkom Okresného súdu Lučenec č. k. 13Cb/158/2017-372 zo dňa 4. marca 2019 zrušil a vec vrátil Okresnému súdu Lučenec na ďalšie konanie.

15. Podľa dovolacieho súdu bolo prioritným právnym problémom prejednávaneho sporu preukázanie vlastníctva dražených nehnuteľností za situácie, kedy došlo k odstúpeniu od kúpnej zmluvy. Kľúčovou bola zároveň otázka, či dobrovoľná dražba spôsobuje nadobudnutie vlastníckeho práva vydražiteľom aj vtedy, ak nikto z tých, kto sú oprávnení dobrovoľnú dražbu navrhnúť, nie je vlastníkom predmetu dražby, a to aj s akcentom na dobromyseľnosť vydražiteľa (ako to uvádza odvolací súd v napadnutom rozhodnutí). Žalobca v postavení predávajúceho (následne odstupujúceho, resp. odosielaťeľa) doručenie odstúpenia od kúpnej zmluvy kupujúcemu (adresátovi) aplikujúc teóriu dôjdenia preukázal listinným dôkazom na č.l. 17 spisu, čím v prejednávanom spore došlo k završeniu procesu doručenia odstúpenia od kúpnej zmluvy a vyvolania zamýšľaných právnych následkov tohto právneho úkonu. K totožnému záveru dospel aj krajský súd, ktorý mal preukázanie odstúpenia od kúpnej zmluvy za nesporné. S takýmto právnym záverom sa dovolací súd stotožnil.

16. Dovolací súd sa však nestotožnil s následným právnym posúdením konajúcich súdov ohľadom vyvolania účinkov odstúpenia od kúpnej zmluvy, ktorá má podľa ich záverov za následok zánik len záväzkovo právneho vzťahu, a nie tiež zánik vecného práva, ktoré vzniklo vkladom do katastra nehnuteľností po príslušnom konaní a rozhodnutí správneho orgánu. S poukazom na rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 6Sžo/229/2010 zo dňa 20. júla 2011, ktorý bol publikovaný v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pod publikačným číslom 81/2014 dovolací súd uzavrel, že obligačné účinky týkajúce sa prevodu vlastníctva k nehnuteľnosti trvajú len do doby, keď sú nahradené účinkami vecnoprávnymi. Odstúpenie od zmluvy je právnym inštitútom, v dôsledku uplatnenia ktorého sa zmluva zrušuje „od začiatku“ (ex tunc). Týmto zrušením zaniká právny titul, na základe ktorého nadobúdateľ získal vlastnícke právo k nehnuteľnosti. Medzi účastníkmi zmluvy je po jej zrušení taký právny stav, aký bol pred jej uzatvorením, ako keby k uzatvoreniu zmluvy vôbec nedošlo a to nielen z hľadiska obligačných účinkov, ale i z účinkov vecnoprávných. Oba tieto účinky sú totiž sledované nielen pri uzatváraní zmluvy, ale i pri odstúpení od nej a nemožno ich od seba oddeľovať. Obligačné účinky predstavujú predpoklad pre nastúpenie účinkov vecnoprávných.

17. Podľa dovolacieho súdu jednostranné odstúpenie od kúpnej zmluvy má aj vecnoprávne účinky erga omnes, nielen účinky obligačné inter partes, kedy sa v dôsledku odstúpenia obnovuje pôvodný stav, t.j. zo zákona sa obnovuje vlastnícke právo prevodcu (predávajúceho), a to samotným právnym úkonom odstúpenia od zmluvy za predpokladu, že vlastníctvo dotknutej nehnuteľnosti (predmetu kúpy) nebolo pred odstúpením od zmluvy dobromyseľne nadobudnuté treťou osobou. Vecnoprávne účinky odstúpenia

od kúpnej zmluvy sleduje aj postup správy katastra, ktorá obnovenie vlastníckeho práva vykoná záznamom v katastri nehnuteľností za predpokladu, že adresát odstúpenia od kúpnej zmluvy nepodá žalobu o určenie neplatnosti odstúpenia. Takéto záznamové konanie má deklaratórny charakter nastúpenia vecnoprávných účinkov odstúpenia od kúpnej zmluvy.

18. Podľa najvyššieho súdu nie je možné považovať za správnu ani argumentáciu konajúcich súdov s odkazom na prejavy žalovaných, ktorí mali spochybniť platnosť jednostranného odstúpenia od kúpnej zmluvy v tomto súdnom konaní. Odhliadnuc od skutočnosti, že za jediný účinný procesný útok smerujúci proti jednostrannému odstúpeniu od kúpnej zmluvy je možné považovať podanie žaloby o určenie neplatnosti takéhoto odstúpenia (viď vyššie), prejavy žalovaných 1/ až 3/ (resp. záložného veriteľa, dražobníka a vydražiteľa) obsiahnutých v súdnom spise v podobe „účinkov vyvolaných odstúpením len v smere záväzkovo právneho vzťahu; zmätočnosti konania žalobcu pri spisovaní súpisov už po deklarovanom odstúpení od kúpnej zmluvy a podobne" nie sú spôsobilé nahradiť príslušnú žalobu o určenie neplatnosti, a to v žiadnom smere.

19. Vzhľadom na vyššie uvedené právne závery a konštatovania je v prejednávanom spore o určenie neplatnosti dobrovoľnej dražby podľa dovolacieho súdu daná aktívna vecná legitimácia žalobcu, pretože tento bol v čase realizácie dobrovoľnej dražby skutočným vlastníkom draženej nehnuteľnosti (nie len iluzórnym ako uvádza odvolací súd), čím bol preukázateľne dotknutý na svojich právach.

20. K udeleniu príklepu v dobrovoľnej dražbe ako originárnemu spôsobu nadobudnutia vlastníckeho práva, kedy je potrebné vziať na zreteľ aj dobromyseľnosť vydražiteľa, najvyšší súd uvádza, že hoci príklep v dražbe bol už judikatúrou označený za spôsob originálneho nadobudnutia vlastníckeho práva (dobromyseľným) vydražiteľom (napr. II. ÚS 289/2008), takáto paralela v prípade príklepu udeleného v rámci dobrovoľnej dražby neobstoí, a to pre rozličné účinky dražby vykonanej v rámci exekučného konania (kedy dochádza k výkonu verejnej moci súdnym exekútorom) a dražby vykonanej podľa zákona o dobrovoľných dražbách, kedy má takáto dobrovoľná dražba súkromnoprávny charakter. Zo znenia samotného zákona o dobrovoľných dražbách nemožno vyvodíť záver o tom, že by dobrovoľná dražba mala viesť k nadobudnutiu vlastníckeho práva aj od nevlastníka a teda, že by došlo k prelomeniu zásady nemo plus iuris. V tejto súvislosti dovolací súd poukázal na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 448/2010 zo dňa 13. apríla 2011 a rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 2MCdo/20/2011 zo dňa 18. decembra 2012.

21. Najvyšší súd sa vyjadril aj k dobromyseľnosti vydražiteľa v prejednávanom spore a uviedol, že táto nebola daná s ohľadom na informatívnu poznámku na príslušnom liste vlastníctva, z ktorej poznámky bolo zrejmé, že vlastníctvo k predmetu dobrovoľnej dražby (predmetu zálohu) bolo spochybnené v čase konania dobrovoľnej dražby a výkonu záložného práva záložným veriteľom predajom dražených nehnuteľností, a to v súdnom konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 4Cbi/20/2016.

22. Dovolací súd vzhľadom na vyššie uvedené dospel k záveru, že dovolateľ dôvodne namietal nesprávne právne posúdenie jeho aktívnej vecnej legitimácie v tomto konaní o určenie neplatnosti dobrovoľnej dražby, z ktorého dôvodu najvyšší súd napadnuté rozsudky odvolacieho súdu a súdu prvej inštancie zrušil (§ 449 ods. 1, ods. 2 CSP) a pripomenul, že v ďalšom konaní sú sudy nižšej inštancie jeho právnym názorom viazané.

23. Okresný súd Lučenec v novom konaní po vrátení veci rozhodol rozsudkom č. k. 13Cb/30/2022-944 zo dňa 17. októbra 2022 tak, že dobrovoľná dražba je neplatná s tým, že žalovaní sú povinní spoločne a nerozdielne nahradiť trovy konania žalobcovi v rozsahu 100%.

24. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie v kontexte namietanej aktívnej legitimácie žalobcu odôvodnil tým, že žalovaní podľa neho neunesli dôkazné bremeno, ktorým by preukázali tvrdenia, že k zaplateniu kúpnej ceny kupujúcim SK Machinieri došlo. Okresný súd mal za to, že v tomto prípade od žalobcu nie je možné ani požadovať negatívny dôkaz, ktorý by preukazoval jeho tvrdenie, že kúpna cena zaplatená nebola. Bolo povinnosťou žalovaného 4/, ako nástupcu pôvodného predávajúceho SK Machinieri, aby skutočnosť, že došlo k zaplateniu kúpnej ceny preukázal. Odhliadnuc od vyššie uvedeného však

jednostranný úkon odstúpenia od kúpnej zmluvy ani jednou zo strán hmotnoprávneho vzťahu namietaný nebol. Nebola podaná žaloba o určenie neplatnosti takéhoto odstúpenia ako jediný legitímny spôsob, ktorým by neplatnosť jednostranného odstúpenia mohla byť napadnutá. Za takéhoto stavu mal okresný súd za to, že odstúpenie nadobudlo tak obligačné ako aj vecnoprávne účinky, a teda odstúpením od zmluvy nadobudol žalobca vlastnícke právo späť.

25. Okresný súd ďalej poukázal na právne záväzné závery najvyššieho súdu, ktoré vyslovil v rozhodnutí o dovolaní, pri odôvodnení rozhodnutia ich plne zohľadnil a vychádzal z nich. V čase vykonania dobrovoľnej dražby bol žalobca podľa okresného súdu nepochybne vlastníkom draženej nehnuteľnosti, z čoho vyplýva, že ako vlastník nehnuteľnosti v zmysle zákona o dobrovoľných dražbách mal určité, zákonom priznané práva, rovnako ako aj povinnosti, ktorých realizácia mu však v priebehu prípravy a vykonania samotnej dražby nebola umožnená. Vzhľadom na uvedenú skutočnosť mal súd prvej inštancie za to, že dražba nehnuteľnosti nebola vykonaná v súlade so zákonom a teda je neplatná, pričom neplatnosti sa domáha skutočný vlastník nehnuteľností ako aktívne vecne legitimovaný v spore v zákonnej lehote.

26. Vo vzťahu k ďalším námietkam týkajúcich sa pochybenia správcu konkurznej podstaty úpadcu (žalobcu) v konkurznom konaní, prípadne námietok ohľadom pravosti, výšky, resp. splatnosti pohľadávky, pre ktorú došlo k dražbe, ako aj platnosti zmluvy o vykonaní dobrovoľnej dražby, tieto námietky okresný súd považuje za irelevantné. Predmetom skúmania platnosti dobrovoľnej dražby podľa názoru okresného súdu ani prejudiciálne nemôže byť preskúmavanie konania správcu konkurznej podstaty, pretože aj keby bolo zistené pochybenie pri zápise do konkurznej podstaty, prípadne ďalšej realizácii v rámci zákona o konkurze a reštrukturalizácii, uvedená skutočnosť by na platnosť dobrovoľnej dražby nemala vplyv. Rovnako skúmanie výšky pravosti, resp. splatnosti pohľadávky, pre ktorú bola dobrovoľná dražba navrhnutá, by bolo až sekundárnou otázkou, pretože primárne pri konštatovaní, že došlo k porušeniu práva žalobcu už tým, že sa na dobrovoľnej dražbe ako vlastník nezúčastnil je nadbytočným a irelevantným skúmať, či pohľadávka, pre ktorú sa dražilo, bola skutočne pohľadávkou existujúcou. Aj v prípade, ak by bolo preukázané a dokazovanie tomu zatiaľ nasvedčuje, že táto pohľadávka je pravou a splatnou, uvedené by nerobilo opätovne platným aj dobrovoľnú dražbu vzhľadom na vyššie uvedené pochybenia.

27. Vo vzťahu k namietanému nedostatku naliehavého právneho záujmu na podanie žaloby súd prvej inštancie poukázal na skutočnosť, že možnosť podania žaloby o neplatnosť dobrovoľnej dražby je procesným spôsobom obrany, v tomto prípade vlastníka nehnuteľnosti, ktorý vyplýva priamo zo zákona, zákon priamo takýto druh žaloby umožňuje, a teda jeho záujem na podaní žaloby je zo zákona prezumovaný.

28. Odkazujúc na všetky vyššie uvedené skutočnosti a právne záväzný názor dovolacieho súdu teda súd prvej inštancie žalobe vyhovel a dobrovoľnú dražbu určil ako neplatnú.

29. Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, o odvolaniach žalovaného 1/, 2/ a 3/ rozhodol rozsudkom č. k. 43Cob/6/2023-1065 zo dňa 9. marca 2023 a rozsudok Okresného súdu Lučenec č. k. 13Cb/30/2022-944 zo dňa 17. októbra 2022 potvrdil s tým, že žalobcovi voči žalovaným 1/, 2/, 3/ a 4/ priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

30. Krajský súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že súd prvej inštancie v tejto veci dostatočne zistil skutkový stav a zistené skutočnosti správne posúdil, keď vydal napadnutý rozsudok, ktorým žalobe v celom rozsahu vyhovel. V konaní súdu prvej inštancie nezistil odvolací súd vady, okresný súd sa dostatočne vysporiadal s tvrdeniami žalobcu a s námietkami žalovaných 1/, 2/ a 3/ nevyhnutných a podstatných pre rozhodnutie vo veci a odôvodnenie napadnutého rozhodnutia spĺňa zákonom stanovené podmienky na odôvodnenie rozsudku súdu, ako rozhodnutia vo veci samej. Odvolací súd na odôvodnenie okresného súdu v celom rozsahu poukázal.

31. V reakcii na námietky odvolateľov odvolací súd doplnil, že súd prvej inštancie sa dôsledne riadil v

zmysle § 455 CSP vyššie uvedeným záväzným právnym názorom dovolacieho súdu a správne na základe neho konštatoval existenciu aktívnej legitimácie žalobcu. Súd prvej inštancie správne poukázal na to, že žalobca svoje tvrdenie o neuhradení kúpnej ceny, ako dôvod odstúpenia od zmluvy, nie je logicky spôsobilý preukázať. Tento záver okresného súdu je v súlade s tzv. negatívnou dôkaznou teóriou. Odvolací súd doplnil, že žalovaní 1/ a 2/ tvrdili, že mohlo dôjsť k úhrade kúpnej ceny iným spôsobom ako bezhotovostnou platbou na konkrétny účet (napr. úhrada na iný účet alebo hotovostná úhrada), t.j. vychádzali z domnienky o možnej úhrade iným spôsobom. Žalovaní 1/ a 2 / teda netvrdili, že k úhrade došlo, a akým spôsobom, ale len poukazovali na eventuálnu možnosť úhrady kúpnej ceny a na možný spôsob jej úhrady a v súvislosti s touto domnienkou navrhli výsluch svedkov, a to štatutárnych zástupcov právneho predchodcu žalovaného 4/.

32. Odvolací súd poukázal na to, že žalovaní 1/ a 2/ sa len domnievali, že k úhrade kúpnej ceny mohlo dôjsť, pričom až výsledok výsluchu navrhovaných svedkov mal nahradiť povinnosť tvrdenia žalovaných o konkrétnych skutkových okolnostiach úhrady kúpnej ceny. Takýto spôsob vedenia civilného sporového konania nie je v súlade s procesnými princípmi podľa čl. 8 CSP, keď povinnosť tvrdenia je nahradená výsledkom navrhnutého dokazovania. Aj z tohto hľadiska preto okresný súd postupoval správne, keď výsluch navrhovaných svedkov nevykonával. Navyše, aj prípadný výsluch uvedených svedkov nič nemení na skutkovom stave existujúcom v čase rozhodnutia dovolacieho súdu, ktorý zmenený nebol, že žaloba o neplatnosť odstúpenia od kúpnej zmluvy jej adresátom podaná nebola, pričom podľa názoru dovolacieho súdu sa jedná o jediný účinný prostriedok smerujúci proti odstúpeniu (bod 100. odôvodnenia dovolacieho rozhodnutia).

33. Súd prvej inštancie správne v zmysle záväzného právneho názoru dovolacieho súdu poukázal aj na tvrdenú dobromyseľnosť žalovaného 3/ pri nadobúdaní predmetných nehnuteľností na základe dobrovoľnej dražby, kedy samotná dobromyseľnosť neprelamuje princíp nemo plus iuris. Vzhľadom na to, že príklep udelený v rámci dobrovoľnej dražby nepatrí medzi originárne spôsoby nadobudnutia vlastníckeho práva, potom ani dobromyseľnosť vydražiteľa nie je spôsobilá prelomiť zásadu nemo plus iuris, z čoho potom vyplýva, že nebolo možné prihliadnuť na ňu pri udelení príklepu na dobrovoľnej dražbe dňa 19. septembra 2017.

34. Odvolací súd sa stotožnil aj so záverom okresného súdu, že je irelevantné, z akého dôvodu došlo k opomenutiu konať so žalobcom, keď je zjavné, že ako záložnému veriteľovi, tak ani dražobníkovi a ani vydražiteľovi nebola známa existencia vlastníckeho práva žalobcu, nakoľko žiadne listinné doklady z verejne prístupných registrov túto skutočnosť neosvedčovali. Uvedená skutočnosť je irelevantná, pretože v tomto prípade je nevyhnutné, v súlade so záverom okresného súdu, zistiť len to, či došlo, alebo nedošlo k porušeniu zákona o dobrovoľných dražbách s dôsledkom zásahu do vlastníckeho práva žalobcu ako vlastníka dražených nehnuteľností, čo v konaní preukázané bolo. Aj prípadné porušenie a zanedbanie povinností správcu úpadcu, t.j. žalobcu vo vzťahu k včasnému zverejneniu zápisu uvedených nehnuteľností do súpisu konkurznej podstaty úpadcu, resp. nezapísanie poznámky o spornosti zapísaných nehnuteľností, je vo vzťahu k predmetu tohto konania podľa dovolacieho súdu irelevantné. Prípadné porušenie povinností žalobcu konajúceho v rozpore s úpravou ZKR nemôže konvalidovať zistený rozpor so zákonom o dobrovoľnej dražbe pri realizácii dražby, kde sa so žalobcom nekonalo ako s vlastníkom predmetu dražby, a to napriek tomu, že žalovaní 1/, 2/, 3/ o žalobcovi ako o vlastníkovi uvedenú vedomosť nemali.

35. Odvolací súd súhlasil aj s procesným postupom súdu prvej inštancie, ktorý sa nevyjadroval k námietkam žalobcu týkajúcich sa pravosti, výšky a splatnosti pohľadávok, pre ktoré došlo k dražbe, ako ani k platnosti zmluvy o dobrovoľnej dražbe, pretože ich považoval za irelevantné. Okresný súd správne poukázal na to, že pokiaľ v konaní bolo preukázané, že došlo nesprávnym postupom v rámci dobrovoľnej dražby k zásahu do práv žalobcu ako vlastníka predmetu dražby, skúmanie uvedených skutočností je nadbytočné.

36. Aj keď teda žalovaní 1/, 2/, 3/ postupovali pri realizácii dobrovoľnej dražby podľa dostupných údajov, t.j. nie je možné im vytknúť vedomé a úmyselné nedodržanie zákona o dobrovoľnej dražbe, táto

skutočnosť nemá vplyv na záver o tom, že došlo k porušeniu zákona o dobrovoľnej dražbe na základe spätného nadobudnutia vlastníckeho práva žalobcom na základe vecnoprávných účinkov odstúpenia od kúpnej zmluvy. V tejto súvislosti odvolací súd poukázal na § 70 ods. 2 katastrálneho zákona, v zmysle ktorého údaje katastra o právach k nehnuteľnostiam sú hodnoverné a záväzné, ak sa nepreukáže opak. Keďže v predmetnom konaní sa opak preukázal, t.j., že údaje o vlastníkovi nehnuteľnosti ku dňu konania dražby nezodpovedali skutočnému a právnomu stavu, keď vlastníkom bol žalobca na rozdiel od evidovaného stavu, bol naplnený predpoklad § 70 ods. 2 katastrálneho zákona, keď žalobca preukázal ku dňu konania dražby existenciu jeho vlastníckeho práva.

37. Pokiaľ žalovaní 1/, 2/ a 3/ namietali a nesúhlasili so závermi dovolacieho súdu týkajúcich sa vecnoprávných účinkov odstúpenia od kúpnej zmluvy, dobromyseľnosti žalovaného 3/ ako vydražiteľa, nevyhnutnosti podania žaloby o určenie neplatnosti odstúpenia od zmluvy odvolací súd poukázal na § 455 CSP, podľa ktorého, ak bolo rozhodnutie zrušené, a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu.

38. Žalovaní 1/ a 2/ v odvolaní nesúhlasili s posúdením otázky dobromyseľnosti dovolacím súdom, ktorý spochybnil dobromyseľnosť žalovaného 3/ ako vydražiteľa aj tým, že na LV vo vzťahu k predmetným nehnuteľnostiam bola vyznačená poznámka o odporovacej žalobe. Túto výhradu považoval odvolací súd za irelevantnú. Aj rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. III. ÚS 481/2022-14 zo dňa 25. augusta 2022 konštatovalo, že sa jedná síce o mylný záver dovolacieho súdu vo vzťahu k účinkom zapísanej poznámky o existencii konania o odporovacej žalobe, avšak (bod 13. posledná veta odôvodnenia rozhodnutia) táto nelogickosť a rozporuplnosť záveru najvyššieho súdu vzhľadom na jeho skoršie právne závery nie je spôsobilá sama o sebe ani v spojení s inými skutočnosťami ovplyvniť nové rozhodnutie.

39. K návrhu žalovaného 3/ ohľadne vykonania nového dôkazu právoplatného rozhodnutia Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 4Cbi/20/2016 zo dňa 14. februára 2022 odvolací súd uviedol, že v zmysle § 21 ods. 4 zákona o dobrovoľných dražbách sú účastníkmi konania o neplatnosť dobrovoľnej dražby navrhovateľ dražby, dražobník, vydražiteľ, predchádzajúci vlastník a dotknutá osoba. V zmysle citovaného ustanovenia sa preto jedná o nútené procesné spoločenstvo podľa § 78 ods. 1 CSP. V prípade núteného procesného spoločenstva, t.j. ak ide o procesnú situáciu, keď si hmotnoprávna úprava vyžaduje existenciu procesného spoločenstva na úspech v konaní, pôjde vždy o spoločenstvo nerozlučné. Z uvedeného potom vyplýva, že procesný úkon jedného subjektu nerozlučného spoločenstva platí aj pre ostatných, ktorí sú členmi nerozlučného procesného spoločenstva na danej procesnej strane. Podľa dovolacieho súdu, pokiaľ účastníkom vyššie uvedeného konania bol žalovaný 4/, potom žalovaný 4/ mohol a mal možnosť použiť uvedený prostriedok procesnej obrany najneskôr do vyhlásenia rozhodnutia súdu prvej inštancie. Uplatnenie takejto procesnej obrany žalovaným 4/ by zároveň bolo považované za úkon akéhokoľvek iného člena nerozlučného spoločenstva na strane žalovaných podľa § 77 ods. 1 CSP. Podľa dovolacieho súdu podstatné je, či ktokoľvek zo žalovaných 1/ až 4/, ako účastníkov núteného a nerozlučného procesného spoločenstva mal a mohol uplatniť takýto prostriedok procesnej obrany do vyhlásenia uznesenia súdu prvej inštancie o skončení dokazovania v zmysle zásady zákonnej koncentrácie konania podľa § 154 CSP. Pri kladnej odpovedi, t.j. že čo i len jeden zo žalovaných takúto procesnú možnosť mal a ju nevyužil, je nevyhnutné dospieť k záveru o oneskorenom uplatnení takéhoto prostriedku procesnej obrany v rozpore s § 154 CSP. Takto uplatnený prostriedok procesnej obrany žalovaným 3/ až v podanom odvolaní nepovažoval z týchto dôvodov preto odvolací súd za včas uplatnený a naň neprihliadol. Tvrdenie žalovaného 3/, že žalovaný 4/ je schránkovou firmou, ktorá nie je aktívna, je nečinná a nemožno od nej očakávať aktívnu procesnú obranu a preto žalovaný 3/ uplatnil tento prostriedok procesnej obrany až v odvolaní, je irelevantné. Ustanovenie o zákonnej koncentrácii konania v § 154 CSP nepozná nečinnosť strany sporu ako dôvod, ktorý by mohol prelomiť zásadu zákonnej koncentrácie konania.

40. Na základe vyššie uvedeného preto odvolací súd potvrdil rozhodnutie okresného súdu v celom rozsahu ako vecne správne podľa § 387 ods. 1 CSP.

41. Proti rozsudku odvolacieho súdu podali dovolania žalovaný 1/ a žalovaný 3/.

42. Žalovaný 1/ prípustnosť svojho dovolania odvodzuje od § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 CSP teda, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, resp. ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená, resp. je dovolacím súdom riešená rozdielne.

43. Žalovaný 1/ v podanom dovolaní poukázal na to, že odvolací súd vo svojom rozhodnutí akcentoval právnu zásadu, že nik nemôže previesť viac práv, ako sám má, jeho rozhodnutie však má v tomto prípade iba akademické účinky, pretože práve záložný veriteľ môže previesť cudzie vlastníctvo proti vôli vlastníka. Ústavnoprávny konflikt medzi zásadou nemo plus iuris a ochranou добромyselне nadobudnutých práv je pritom dlhodobo predmetom judikatúrnych sporov. Napriek tomu nemožno rezignovať na hľadanie spravodlivého riešenia v každom jednotlivom prípade podľa okolností konkrétnej veci. Aj spravodlivosť je totiž hodnotou, ktorú má chrániť súd. Pokiaľ teda súd kategoricky vyslovil, že v prípade nadobudnutia vlastníctva nehnuteľností na dobrovoľnej dražbe nemožno v žiadnom prípade priznať ochranu добромyselнему nadobúdateľovi, úplne rezignoval na hľadanie spravodlivej rovnováhy medzi dvoma ústavnoprávnymi hodnotami. Ústavnoprávna hodnota spravodlivosti vyžaduje, aby bola každá vec posudzovaná individuálne, po zohľadnení špecifických okolností prípadu.

44. Pokiaľ predávajúci odstúpením od kúpnej zmluvy pre nezaplatenie kúpnej ceny získava späť vlastnícke právo, de facto vymáha svoju pohľadávku spôsobom obdobným výkonu záložného práva podľa § 151j ods. 3 OZ, t.j. získaním vlastníctva zálohu. Na druhej strane stoja práva žalovaného 1/ ako záložného veriteľa, ktorého pohľadávka je zabezpečená tou istou vecou. Podľa žalovaného 1/ ide teda iba o hľadanie spravodlivej rovnováhy medzi právami dvoch zabezpečených veriteľov, nie kolíziu ochrany vlastníckeho práva a ochrany добромyselнеho nadobúdateľa. Úpadca ako predávajúci totiž žiadne vlastnícke právo v čase odstúpenia nemá a späť ho nadobudne len vďaka tomu, že jeho právu odstúpiť od zmluvy priznáme vecnoprávne účinky na úkor добромyselнеho nadobúdateľa. Pokiaľ by sme teda tvrdili, že odstúpeniu priznávame vecnoprávne účinky preto, lebo vlastnícke právo má prednosť, tak ide o dôkaz v kruhu. Odstupujúci predávajúci totiž žiadne vecné právo v tom čase už nemá.

45. Pokiaľ ide o добромyselность na strane vydražiteľa aj na strane záložného veriteľa, ako navrhovateľa dražby, túto mala údajne vylučovať poznámka o odporovacej žalobe, ktorú dal na príslušný list vlastníctva zapísať správca. Vo všeobecnosti však takáto poznámka znamená presný opak, keďže odporovať možno iba platnému právnomu úkonu. Pokiaľ teda žalobca podal odporovaciu žalobu a súčasne nepodal určovaciu žalobu (žiadna poznámka na liste vlastníctva tomu nenasvedčuje), logicky z toho vyplýva, že vlastníctvo a teda ani z neho odvodené záložné právo nespochybňuje. Následkom odporovacej žaloby nikdy nie je strata, či spochybnenie vlastníctva. Naopak, základným predpokladom úspechu odporovacej žaloby je platnosť právneho úkonu, ktorému sa odporuje. Správca so svojou odporovacou žalobou uspel, čo je zrejmé z rozsudku Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 4Cbi/20/2016 zo dňa 14. februára 2022. Nastala tak doslova bizarná situácia, že pred Okresným súdom Bratislava I žalobca tvrdil, že napáda platný (jestvujúci) právny úkon a pred týmto súdom zasa tvrdí, že ten istý právny úkon je nejestvujúci.

46. Žalobca podľa žalovaného 1/ tvrdí, že od kúpnej zmluvy odstúpil listom zo dňa 8. februára 2016. Príslušné doplnenie zoznamu majetku konkurznej podstaty však zverejnil v Obchodnom vestníku až dňa 22. novembra 2017. Žalobca napriek tomu tvrdí, že tento majetok spísal už dňa 11. augusta 2017. Podľa § 76 ods. 3 ZKR je však povinný doplnenie súpisu uverejniť do 10 dní, nie o 3 mesiace. Žalobca cynicky argumentuje, že žalovanému 1/ zaniklo záložné právo, lebo si ho včas, t.j. do 45 dní od vyhlásenia konkurzu, neprihlásil. Žalovaný 1/ pritom nemal odkiaľ vedieť, že správca považuje záloh za súčasť konkurznej podstaty.

47. Žalobca do právoplatného skončenia konania v tejto veci nesplnil ani ďalšiu povinnosť, zapísať do

zoznamu majetku poznámku spornosti a vyzvať osobu, v prospech ktorej je takáto poznámka, aby svoje právo preukázala, ako mu to ukladá § 78 ods. 1, ods. 2 ZKR. Žalobca toto hrubé porušenie zákona podľa žalovaného 1/ cynicky obhajuje právnou absurdnosťou, že on od kúpnej zmluvy odstúpil a preto je vlastnícke právo úpadcu nesporné. Žalobca pritom predstiera, že rozpor medzi zápisom na liste vlastníctva a reálnym tvrdeným stavom nie je základným príkladom spornosti. Pokiaľ by žalobca konal v súlade so zákonom, hneď po domnelom odstúpení by nehnuteľnosti spísal do majetku úpadcu, vyzval žalovaného 1/ na preukázanie svojho záložného práva a prípadné podanie vylučovacej žaloby, žalovaný 1/ by nezačal výkon záložného práva, kým by sa spor o jeho existenciu nevyriešil. Napriek tomu dovolací súd žalovanému 1/ vyčíta absenciu dobromyseľnosti naopak, zneužívaniu práva zo strany žalobcu sa rozhodol poskytnúť ochranu. Súhrnne teda možno povedať, že nie žalovaný 1/, ako záložný veriteľ a žalovaný 3./ ako vydražiteľ konali nedobromyseľne, ale naopak, žalobca konal priamo zlomyseľne. Súd by však nikdy nemal poskytovať ochranu zjavnému zlomyseľnému zneužívaniu práva.

48. Záver odvolacieho súdu je podľa žalovaného 1/ v konkrétnych okolnostiach tejto veci logicky rozporný. Na jednej strane dovolací súd vyslovil záver, že hlavným dôvodom vyslovenia neplatnosti dražby bolo to, že žalovaný 2/ „nekonal“ so skutočným vlastníkom, ale konal s vlastníkom evidovaným v katastri, ktorému malo zaniknúť vlastnícke právo v dôsledku odstúpenia. Súčasne sa však dovolací súd dovoľáva zásady *nemo plus iuris*. V tejto časti teda rozhodnutie odvolacieho súdu obsahuje argumentačnú medzeru. Pokiaľ je dôvodom neplatnosti dražby skutočnosť, že žalovaný 2/ „nekonal“ so skutočným vlastníkom, nemožno to odôvodňovať zásadou *nemo plus iuris* vo vzťahu k vlastníctvu, ale výlučne k záložnému právu. Kľúčovou teda bude otázka, či má odstúpenie od zmluvy aj spätné účinky vo vzťahu k záložnému právu zriadenému pred odstúpením. Rozsudok odvolacieho súdu tak trpí tzv. zmätočnosťou. Súčasne rozsudok odvolacieho súdu trpí aj vadou nesprávneho právneho posúdenia.

49. Žalovaný 1/ v dovolaní navrhol, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu zrušil.

50. K dovolaniu žalovaného 1/ sa na výzvu súdu vyjadril žalobca, ktorý uviedol, že napadnuté rozhodnutie považuje za vecne správne. Podľa žalobcu žalovaný 1/ sám opomína svoje zákonné povinnosti v zmysle zásady *vigilantibus iura scripta sunt*, a to jednak v kontexte ním opomenutej povinnosti uplatniť si zabezpečenú pohľadávku prihláškou pohľadávky v konkurznom konaní úpadcu, ktorá skutočnosť má význam pre zánik existencie záložného práva žalovaného tak, ako to žalobca opakovane v priebehu konania tvrdil a zároveň odôvodňuje absenciu akejkoľvek vady zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP. Rovnako žalovaný 1/ opomína v kontexte povinnosti v prípade uplatnenia dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 CSP vymedziť právnu otázku, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a spôsobom predpokladaným v jednotlivých písm. a) - c) predmetného § 421 ods. 1 CSP. Vzhľadom na absenciu splnenia uvedenej podmienky je žalovaným uvedený dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 CSP neprípustný, a dovolanie z takto vymedzené dovolacieho dôvodu je potrebné bez ďalšieho odmietnuť.

51. Žalobca ohľadne dobromyseľnosti vydražiteľa odkázal na rozhodnutie najvyššieho súdu, sp. zn. 2Obdo/99/2020 zo dňa 23. marca 2022, s ktorým sa v citovanom rozsahu stotožňuje. K domnelému záložnému právu žalovaného 1/ žalobca poukázal na už opakovane uvádzané skutočnosti a to, že žalovaný 1/ evidoval pohľadávku voči úpadcovi, zabezpečenú záložným právom k nehnuteľnostiam vo vlastníctve úpadcu, ktoré boli predmetom dražby. Nakoľko si však žalovaný 1/ predmetnú pohľadávku v zákonnej lehote 45 dní od vyhlásenia konkurzu na majetok úpadcu neuplatnil v konkurznom konaní úpadcu prihláškou pohľadávky zabezpečenú predmetným záložným právom z titulu zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti č. N/1954/15/1 zo dňa 30. marca 2015, toto záložné právo zaniklo ex lege v zmysle § 28 ods. 4 ZKR, a teda nemohlo byť predmetom uspokojenia v rámci výkonu záložného práva žalovaným 1/. Pokiaľ sa veriteľ, ktorý eviduje pohľadávku zabezpečenú záložným právom voči úpadcovi, neprihlási v zákonnej prihlasovacej lehote (45 dní od vyhlásenia konkurzu, t.j. 15. septembra 2015) jeho záložné právo zaniká ex lege (zo zákona) bez potreby akéhokoľvek ďalšieho úkonu. Vzhľadom na uvedené nemôže obstať ani argumentácia žalovaného, že žalobca neinformoval žalovaného 1/, žalovaného 2/ a ani žalovaného 3/ o predmetnom odstúpení, alebo si nesplnil domnelú povinnosť podľa § 78 ZKR. Žalobca vzhľadom na zánik záložného práva ex lege nemal dôvod informovať

žalovaných 1/ - 3/ o odstúpení od zmluvy. Navyše predmetné odstúpenie bolo doručované žalovanému 4/, ktorý spolu so žalovanými 1/ - 3/ tvorí nerozlučné procesné spoločenstvo teda, akékoľvek námietky týkajúce sa skutočnosti, že žiaden zo žalovaných nemal vedomosť o odstúpení nemôžu obstáť, keďže odstúpenie bolo žalovanému 4/ riadne doručené, ktorej fikcii doručenia svedčí aj doručienka ako verejná listina.

52. Vzhľadom na zánik záložného práva ex lege v dôsledku jeho neuplatnenia v konkurznom konaní úpadcu, nemôže obstáť argumentácia žalovaného, že by došlo k realizácii dobrovoľnej dražby na základe všetkých vtedy známych informácií, keďže o predmetnej skutočnosti (zániku záložného práva) museli mať minimálne žalovaní 1/ a 2/ objektívnu vedomosť, vzhľadom na dikciu ustanovenia § 28 ods. 4 ZKR a príslušných zmluvných dojednaní (nezalosť práva neospravedlňuje), ktorých si museli byť pri konaní s odbornou starostlivosťou dražobníka realizujúceho dražbu a záložného veriteľa vedomí. Ide o skutočnosť, ktorú žalobca namieta od počiatku predmetného sporového konania. Navyše táto skutočnosť spochybňuje akúkoľvek údajnú dobromyseľnosť žalovaného 3/.

53. Pokiaľ ide o konania vedené na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 4Cbi/20/2016 žalobca uvádza, že ak žalovaní (vrátane žalovaného 4/) mali za to, že skutočnosti, ktoré sa týkajú konania sp. zn. 4Cbi/20/2016, sú relevantné pre toto konanie, kedykoľvek ich mohli v tomto konaní bez ďalšieho uplatniť. Žalovaný 4/ bol rovnako účastníkom oboch konaní, teda nejde o dôkaz, ktorý by žalovaní v konaní nevedeli uplatniť riadne a včas, keďže spoločne so žalovaným 4/ tvorili nútené procesné spoločenstvo. V tomto smere nemôže byť procesná pasivita žalovaných 1/ až 4/ v konaní na ujmu žalobcu, ak prostriedky procesnej obrany neuplatnili v kontradiktórnom konaní riadne a včas a nimi uvádzane nové skutkové tvrdenia a dôkazy nepredložili a neoznačili v priebehu konania na súde prvej inštancie. Žalovaní 1/ až 4/ boli v tomto smere podľa žalobcu pasívni a ich pasivitu nemôže nahradiť podané dovolanie ako ďalší „opravný prostriedok“. V kontexte uvedeného žalobcu poukázal na § 442 CSP, podľa ktorého je dovolací súd viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd, teda akékoľvek dôkazy, ktoré boli predložené oneskorene, už nie sú spôsobilé zmeniť skutkový stav zistený odvolacím súdom.

54. Žalobca v závere vyjadrenia navrhol, aby dovolací súd zamietol dovolanie žalovaného 1/ ako nedôvodné a priznal žalobcovi nárok na náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100%.

55. Žalovaný 3/ prípustnosť svojho dovolania odvodzuje od § 420 písm. b), f) a § 421 ods. 1 písm. b) CSP a teda, že ten, kto v konaní vystupoval ako strana nemal procesnú subjektivitu, resp. že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

56. Žalovaný 3/ v dovolaní uviedol, že tak prvostupňový súd, odvolací súd, ako aj dovolací súd nesprávne právne posúdili poznámku týkajúcu sa žaloby o určenie neúčinnosti právnych úkonov, ktorá bola v čase konania dobrovoľnej dražby zapísaná na liste vlastníctva. Zo znenia tejto poznámky nevyplýva, že by sa ohľadom nehnuteľností viedli právne spory ohľadne vlastníckeho práva ale, že sa vedie spor o určenie neúčinnosti právnych úkonov, čo sú podľa žalovaného 3/ dve zásadne rozdielne a protichodné veci.

57. Podľa žalovaného 3/ súd prvej inštancie, ako aj odvolací súd na jednej strane striktnie dodržiavajú ustanovenie § 455 CSP a v plnom rozsahu preberajú právny názor najvyššieho súdu, na druhej strane pozabúdajú na ostatné ustanovenia CSP, ktoré im aj naďalej prikazujú vykonávať vo veci nestranné a rovnovážne dokazovanie, a na základe dokazovania spravodlivo rozhodnúť. Súdny právom žalovaného 3/, ako vydražiteľa nevenujú takú pozornosť, ako právom žalobcu. V rozhodnutiach súdov nie je uvedené prečo súdy považujú dôvody, z akých došlo k opomenutiu konať so žalobcom, za irelevantné, a prečo podľa názoru konajúcich súdov je nevyhnutné zistiť len to, či došlo, alebo nedošlo k porušeniu zákona o dobrovoľných dražbách.

58. V konaní bolo preukázané, že žalovaný 1/, t.j. navrhovateľ dobrovoľnej dražby, žalovaný 2/, ako dražobník a žalovaný 3/, ako vydražiteľ postupovali pri realizácii dobrovoľnej dražby bez vedomia o tom, že žalobca odstúpil od kúpnej zmluvy, teda od zmluvy, ktorej zmluvnou stranou nebol žiadny zo žalovaných 1/ - 3/. Žalobca neinformoval o odstúpení od kúpnej zmluvy žalovaného 1/ a žalovaného 2/ ani potom, čo bolo dňa 21. augusta 2017 v Obchodnom vestníku č. 160/2017 zverejnené oznámenie o dobrovoľnej dražbe, ktorej predmetom boli nehnuteľnosti. Žalobca neinformoval o odstúpení od kúpnej zmluvy žalovaného 1/, žalovaného 2/ a žalovaného 3/ ani potom, čo bolo dňa 22. septembra 2017 v Obchodnom vestníku č. 181/2017 zverejnené oznámenie o výsledku dobrovoľnej dražby, ktorej predmetom boli nehnuteľnosti. Žalobca o odstúpení od kúpnej zmluvy neinformoval žiadneho zo žalovaných 1/ až 3/ ani potom, čo bol žalovaný 3/ zapísaný do katastra nehnuteľností ako výlučný vlastník nehnuteľností. Týmto konaním, resp. nekonaním, žalobca sám znemožnil žalovaným 1/ až 3/, aby na situáciu adekvátne reagovali a od dobrovoľnej dražby upustili.

59. To, že konajúce súdy nezohľadnili konanie, resp. nekonanie žalobcu, ktoré bolo jediným dôvodom prečo voči žalobcovi neboli vykonané úkony v zmysle zákona o dobrovoľných dražbách, považuje žalovaný 3/ za pochybenie súdu prvej inštancie, ako aj odvolacieho súdu, ktoré má za následok nezákonnosť napadnutých rozhodnutí. Súd prvej inštancie ako aj odvolací súd dospeli k nesprávnym skutkovým zisteniam a vec nesprávne právne posúdili (§ 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP), čo považuje žalovaný 3/ za pochybenie zakladajúce dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f) CSP.

60. Pre spravodlivé a nestranné rozhodnutie vo veci žaloby je podľa názoru žalovaného 3/ dôležitá dobromyseľnosť žalovaného 1/ až 3/ pri realizácii dobrovoľnej dražby teda, či subjekty vystupujúce v dobrovoľnej dražbe boli pri svojom konaní dobromyseľné, alebo nie, čo však konajúce súdy neskúmali. Konajúce súdy boli podľa žalovaného 3/ povinné z hľadiska poskytnutia ochrany postaviť na rovnakú úroveň údajné vlastnícke právo žalobcu a nadobudnutie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam žalovaným 3/ na základe jeho dobrej viery. Tým sa dostávajú do vzájomnej kolízie obidve ústavné hodnoty - princíp ochrany dobrej viery ďalšieho nadobúdateľa (princíp dobrej viery, dôvery v akty štátu a právnej istoty v demokratickom právnom štáte) a princíp ochrany vlastníckeho práva pôvodného vlastníka (princíp nemo plus iuris ad alium transfere potest quam ipse habet, t.j. nikto nemôže previesť na iného viac práv, než koľko sám má). Pokiaľ však nemožno zachovať maximum z obidvoch základných práv (čo platí aj pre tento prípad), treba prihliadnuť na princíp všeobecnej spravodlivosti, keď je nutné zvažovať všeobecné súvislosti tohto typu kolízie základných práv, ako aj individuálne okolnosti konkrétneho rozhodovaného prípadu. Vyššie riziko má niest' nedbalý vlastník (ktorým je bezpochyby v zmysle vykonaného dokazovania žalobca) než nadobúdateľ v dobrej viere, pretože tento nie je schopný sa nijako dozvedieť o tom, ako vec opustila vlastníkovu sféru a dostala sa na list vlastníctva prevodcu po zákonom určenom správnom (katastrálnom) konaní.

61. Žalovaný 3/ v dovolaní ďalej namieta nevykonanie nového dôkazu rozsudku Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 4Cbi/20/2016 zo dňa 14. februára 2022. Toto svoje rozhodnutie odvolací súd odôvodnil tým, že žalovaní 1/ až 4/ tvoria nerozlučné procesné spoločenstvo a nakoľko žalovaný 4/ bol účastníkom konania, ktorého výsledkom je rozsudok Okresného súdu Bratislava I, tak mal možnosť tento predložiť ako dôkaz už skôr. Podľa žalovaného 3/ odvolací súd neprihliadol na skutočnosť, že žalovaný 4/ je počas celého súdneho konania neaktívny, nikdy do súdneho konania žiadnym spôsobom nezasiahol, a že sa jedná o spoločnosť, ktorá existuje len na papieri a je v realite nefunkčná. Odvolací súd za nekonanie žalovaného 4/ sankcionuje všetkých ostatných žalovaných, a ešte sa pritom odvoláva na procesné ustanovenia CSP. V tomto smere treba podotknúť, že výklad procesných predpisov a pravidiel (a v rámci nich aj ustanovení o nerozlučnom procesnom spoločenstve a koncentrácii konania) nesmie byť samoučelný či prekvapivý, lebo má slúžiť na zaistenie ochrany subjektívnych práv účastníkov konania, preto procesný návrh žalovaného 3/ na pripustenie vykonania nového dôkazu nemohol byť v rozpore s týmito pravidlami. Nepripustenie rozsudku Okresného súdu Bratislava I, ako nového dôkazu považuje žalovaný 3/ za pochybenie odvolacieho súdu zakladajúce dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f) CSP.

62. Zároveň, nakoľko rozsudok Okresného súdu Bratislava I právoplatne judikoval platnosť a účinnosť

kúpnej zmluvy, je zrejmé, že žalobcovi sa na základe odstúpenia od kúpnej zmluvy vlastnícke právo k nehnuteľnostiam, ktoré boli predmetom kúpnej zmluvy, neprinavrátilo, a preto žalobca nikdy nenadobudol procesnú subjektivitu a nebol oprávnený podať žalobu o určenie neplatnosti dobrovoľnej dražby, čo zakladá dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. b) CSP.

63. Nepripustením rozsudku Okresného súdu Bratislava I, ako dôkazu navyše došlo podľa názoru žalovaného 3/ zo strany odvolacieho súdu k nesprávnemu právnomu posúdeniu veci. Právne posúdenie odvolacieho súdu týkajúce sa rozsudku Okresného súdu Bratislava I uvedené v bodoch 99., 100., 102., 103. rozsudku odvolacieho súdu považuje žalovaný 3/ za nesprávne, najmä s poukazom na znenie § 228 ods. 1 CSP. Nakoľko stranami súdneho konania, ktoré bolo právoplatne rozhodnuté rozsudkom Okresného súdu Bratislava I, boli žalobca a žalovaný 4/, tak je výrok právoplatného rozsudku Okresného súdu Bratislava I pre žalobcu a žalovaného 4/ záväzný tak, ako je záväzný aj pre žalovaných 1/ až 3/ a to v zmysle § 77 ods. 1 CSP.

64. Z rozsudku Okresného súdu Bratislava I je podľa žalovaného 3/ zrejmé, že žalobca v konaní, ktoré viedlo k jeho vydaniu, nikdy netvrdil, že od kúpnej zmluvy odstúpil, alebo, že by kúpna zmluva bola neplatná, resp. neúčinná. Práve naopak žalobca po celý čas trvania konania tvrdil, že kúpna zmluva je platná a účinná, a že z nej vyplývajú tak obligačnéprávne ako aj vecnoprávne účinky a vlastníkom nehnuteľností je stále žalovaný 4/. Právne posúdenie odvolacieho súdu, ktoré sa týka predloženého dôkazu, a to rozsudku Okresného súdu Bratislava I je nesprávne, nakoľko odvolací súd nesprávne aplikoval ustanovenia § 21 ods. 4 zákona o dobrovoľných dražbách, § 78 ods. 1 CSP, § 154 CSP a § 366 písm. d) CSP pričom mal pri rozhodovaní o odvolaní postupovať v zmysle § 228 ods. 1 CSP a § 77 ods. 1 CSP a prihliadnuť na rozsudok Okresného súdu Bratislava I a ním právoplatne judikovaný skutkový stav. Žalovaný 3/ je toho názoru, že toto pochybenie odvolacieho súdu zakladá dovolací dôvod v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP, pričom žalovaný 3/ si nie je vedomý, že by dovolací súd vo svojej rozhodovacej praxi obdobnú právnu otázku už riešil.

65. Na margo konania žalobcu ešte žalovaný 3/ uviedol, že konanie žalobcu v tejto veci je vysoko špekulatívne vzhľadom na to, že inicioval dve súdne konania, v ktorých o platnosti a účinnosti kúpnej zmluvy uvádza protichodné tvrdenia, ako aj vzhľadom na postup žalobcu pri zápise nehnuteľností do súpisu majetku všeobecnej podstaty úpadcu, za ktorý bola žalobcovi ako správcovi konkurznej podstaty zo strany Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky uložená rozhodnutím č. 07985/2022/152SKP zo dňa 6. októbra 2022 pokuta vo výške 700 eur.

66. Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody žalovaný 3/ navrhol, aby dovolací súd v súlade s § 449 ods. 2 CSP zrušil napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, zrušil rozsudok súdu prvej inštancie a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie alebo alternatívne, aby v súlade s § 449 ods. 3 CSP rozsudok súdu prvej inštancie potvrdený rozsudkom odvolacieho súdu zmenil tak, že žalobu zamietne a prizná žalovaným 1/ až 4/ voči žalobcovi náhradu trov konania vo výške 100%. Žalovaný 3/ si uplatňuje aj náhradu trov dovolacieho konania.

67. K dovolaniu žalovaného 3/ sa na výzvu súdu v lehote vyjadril žalobca a uviedol, že rozhodnutia konajúcich súdov považuje za vecne správne. Podľa žalobcu vzhľadom na ex lege zánik záložného práva v dôsledku jeho neprihlásenia do konkurzu nemôže obstať argumentácia žalovaného 3/, podľa ktorej žalobca neinformoval žalovaného 1/, žalovaného 2/ a ani žalovaného 3/ o predmetnom odstúpení. Žalobca nemal dôvod informovať o odstúpení žalovaných, ktorí k predmetným nehnuteľnostiam v čase odstúpenia nemali žiadne právo. Predmetné odstúpenie bolo navyše doručované žalovanému 4/, ktorý spolu so žalovanými 1/ až 3/ tvorí nerozlučné procesné spoločenstvo (pozri vyjadrenie žalobcu k dovolaniu žalovaného 1/).

68. Žalobca ďalej poukázal, že existencia rozsudku v konaní sp. zn. 4Cbi/20/2016, na ktorý súd v rámci odvolania nemohol prihliadať, keďže vzhľadom na nerozlučné procesné spoločenstvo žalovaných 1/ až 4/, nebol uplatnený riadne včas (vrátane nových skutkových tvrdení žalovaného v 3. rade) ako prostriedok procesného útoku resp. obrany, nič nemení na dôvodoch určenia neplatnosti dražby. V

kontexte uvedeného žalobcu opätovne poukázal na § 442 CSP, podľa ktorého je dovolací súd viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd, teda akékoľvek dôkazy, ktoré boli predložené oneskorene už nie sú spôsobilé zmeniť skutkový stav zistený odvolacím súdom. Z uvedeného dôvodu nie je v konaní daný dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

69. Žalovaný 3/ podľa žalobcu opakovane predkladá a označuje nové dôkazy, ktoré mal povinnosť označiť a navrhnúť v rámci konania na súde prvej inštancie, a to rozhodnutie Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 07985/2022/152SKP zo dňa 6. októbra 2022, ktoré rozhodnutie mohol rovnako kedykoľvek označiť už skôr (najneskôr v čase odvolacieho konania ako novotu), čo však opätovne neurobil. Navyše, o predmetom konaní vedenom na Ministerstve spravodlivosti Slovenskej republiky musel mať rovnako objektívnu vedomosť, keďže bolo iniciované na základe podnetu právneho zástupcu žalovaných 1/ a 2/, ktorá skutočnosť rovnako odznela na pojednávaniach v predmetnej právnej veci a v podaniach žalovaných 1/ a 2/, a navyše disponuje originálnym znením predmetného rozhodnutia, nie anonymizovanou verziou, ktorú by mohol získať z verejne dostupných zdrojov, teda objektívne mal vedomosť o existencii predmetného rozhodnutia už skôr. Predmetné rozhodnutie Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky je predmetom osobitnej správnej žaloby (konanie vedené na Krajskom súde v Bratislave sp. zn. 1S/47/2023) s poukazom na jeho nezákonnosť. Vzhľadom na § 442 CSP nemôže dovolací súd na predmetné rozhodnutie Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky prihliadať.

70. Žalobca v závere svojho vyjadrenia navrhol, aby dovolací súd dovolanie žalovaného 3/ zamietol ako nedôvodné a priznal žalobcovi nárok na náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100%.

71. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“, alebo „dovolací súd“), ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolania podali včas žalovaný 1/ a žalovaný 3/, v neprospech ktorých bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpení podľa § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že tieto mimoriadne opravné prostriedky žalovaných je potrebné odmietnuť, pretože smerujú proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné (§ 447 písm. c) CSP).

72. Dovolací súd pripomína, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým nemožno napadnúť každé rozhodnutie odvolacieho súdu. Výnimočnosti tohto opravného prostriedku zodpovedá právna úprava jeho prípustnosti podľa CSP. Dovolanie v systéme opravných prostriedkov nie je ďalším odvolaním a dovolací súd nie je treťou inštanciou, v ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie (1Cdo/113/2012, 4Cdo/280/2013, 7Cdo/92/2012, 3Cdo/539/2014). Základná idea mimoriadnych opravných prostriedkov vychádza z toho, že právna istota a stabilita, nastolené právoplatným rozhodnutím, sú v právnom štáte narušiteľné len mimoriadne a výnimočne. Dovolací súd pristupuje k preskúmaniu samotnej dôvodnosti dovolacích dôvodov výlučne za predpokladu, že sú splnené podmienky prípustnosti dovolania, ktoré je dovolací súd povinný preskúmať prednostne.

73. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú taxatívne vymenované v § 420 a § 421 CSP. Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže dovolacie konanie uskutočniť, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

74. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

K dovolaniu žalovaného 1/

75. Žalovaný 1/ odvodzuje prípustnosť dovolania v prvom rade od ustanovenia § 420 písm. f) CSP. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú túto procesnú vadu, sú: a) zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b) nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby (procesnou aktivitou) uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

76. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

77. Pod pojmom procesný postup sa rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to, ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mariaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnu rozhodovaciu činnosť súdu. Postupom súdu možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

78. Dovolací súd konštatuje, že v dovolaní žalovaného 1/ nebolo uvedené, ktoré konkrétne dovolacie námietky majú odôvodňovať prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP. Žalovaný 1/ v podanom dovolaní ani neoznačuje konkrétny postup súdu, ktorý má porušovať jeho práva do takej miery, že by ním malo dôjsť k porušeniu práva na spravodlivý proces. Keďže teda v dovolaní zo strany žalovaného 1/ absentovalo konkrétne uvedenie námietky a dovolacieho dôvodu, pod ktorý mala byť námietka zaradená, najvyšší súd, rešpektujúc ustálenú judikatúru Ústavného súdu Slovenskej republiky (II. ÚS 344/2019, I. ÚS 115/2020, II. ÚS 277/2021, III. ÚS 252/2023), sa pokúsil z obsahového hľadiska porozumieť podanému dovolaniu. Dospel k záveru, že žalovaný 1/ vo svojej podstate s poukazom na dôvod prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP napáda spôsob hodnotenia dôkazov a argumentačné medzery v odôvodnení napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorý podľa neho predovšetkým nezohľadnil dobromyseľnosť žalovaných 1/ až 3/ pri výkone záložného práva formou dobrovoľnej dražby.

79. Dovolací súd pripomína, že v dovolacom konaní nie je oprávnený prehodnocovať skutkové závery odvolacieho súdu, pretože je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd a revízia rozhodnutí súdov nižšej inštancie nie je možná vo svetle skúmania skutkových otázok. Súčasne právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam (I. ÚS 4/2011). Pri zvažovaní dôsledkov zistených procesných nesprávností treba mať vždy na zreteli, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorý smeruje proti už právoplatnému rozhodnutiu súdu vykazujúcemu atribúty záväznosti a nezmeniteľnosti.

80. Najvyšší súd k namietanému spôsobu hodnoteniu dôkazov a nedostatočnému odôvodneniu napadnutého rozhodnutia odvolacím súdom uvádza, že zásahom do práva na spravodlivý proces a k naplneniu dovolacieho dôvodu podľa § 431 CSP odkazujúc na § 420 písm. f) CSP môže dôjsť výlučne na podklade hodnotenia dôkazov, ktoré je možné označiť za arbitrárne, ktoré je bez akéhokoľvek akceptovateľného racionálneho základu alebo, ktorého odôvodnenie je extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (k tomu pozri IV. ÚS 150/03, I. ÚS 200/2012, I. ÚS 51/2020). Najvyšší súd v rozsahu v dovolacom konaní akceptovateľného prieskumu hodnotenia dôkazov odvolacím súdom konštatuje, že rozhodnutie odvolacieho súdu nepovažuje za arbitrárne, svojvoľné, ani extrémne nelogické.

81. Dodržiavajúc zákonom ustanovený rozsah dovolacieho prieskumu najvyšší súd pripomína, že predmetom tohto sporového konania je určenie neplatnosti dobrovoľnej dražby podľa § 21 zákona o dobrovoľných dražbách. Dovolacie námietky týkajúce sa právneho posúdenia veci a smerujúce k napadnutiu právneho záveru konajúcich súdov o nemožnosti prelomenia právnej zásady *nemo plus iuris ad alium transfere potest quam ipse habet* (nikto nemôže previesť na iného viac práv, ako má sám) nezakladajú vadu zmätočnosti, nakoľko sa netýkajú konkrétneho procesného postupu súdu.

82. Tento právny záver a jeho odôvodnenie by mohlo byť s prihliadnutím na vyššie uvedené podradený pod dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP výlučne v prípade keby bol svojvoľný, arbitrárny, alebo extrémne nelogický. Dovolací súd v tomto prípade odkazuje v plnom rozsahu na odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu (pozri bod 73., 80., 86.) a na odôvodnenie uznesenia dovolacieho súdu sp. zn. 2Obdo/99/2020 zo dňa 23. marca 2022. Opätovne dáva do pozornosti žalovaného 1/, že dobrá viera nadobúdateľa, že hnutelnú alebo nehnuteľnú vec nadobúda od vlastníka, má vplyv na nadobudnutie vlastníckeho práva len pokiaľ zákon v taxatívne vymedzených prípadoch nadobudnutie vlastníckeho práva s poukazom na dobrú vieru ich nadobúdateľa výslovne upravuje. Medzi tieto taxatívne vymedzené prípady príklep licitátora na dobrovoľnej dražbe nepatrí. V iných prípadoch právna úprava *de lege lata* nadobudnutie vlastníckeho práva od nevlastníka neumožňuje. Rozhodnutia konajúcich súdov najvyšší súd považuje v tomto smere za riadne odôvodnené a žiadne argumentačné medzery v nich nenachádza.

83. Dovolací súd uvádza, že samotnou správnosťou hodnotenia dôkazov konajúcimi súdmi sa nezaoberal s poukazom na § 442 CSP. Keďže najvyšší súd nevykonáva dokazovanie, nemôže pre svoje rozhodnutie zabezpečiť rovnaké podklady, aké mal súd nižšej inštancie, ktorý dokazovanie vykonával. Vzhľadom na uvedené má najvyšší súd za to, že akékoľvek ďalšie skúmanie správnosti skutkových zistení a ich hodnotenie by prekročilo zákonný rámec dovolacieho prieskumu napadnutého rozsudku odvolacieho súdu vymedzený dôvodom prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP.

84. Žalovaný 1/ ďalej v súvislosti s prejednáványm dovolacím dôvodom namietal nezohľadnenie porušovania povinností správcu konkurznej podstaty, čo malo podľa neho spôsobiť, že dobrovoľná dražba vôbec prebehla. Ani po preskúmaní tejto časti dovolania najvyšší súd nemôže konštatovať, že by sa odvolací súd uvedenou námietkou nezaoberal, alebo, že by bolo možné v tejto časti konštatovať arbitrárnosť alebo nelogickosť rozhodnutia. Dovolací súd poukazuje na odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu, podľa ktorého nie je skúmanie konania správcu konkurznej podstaty pre toto konanie relevantné, pretože ani v prípade zistenia, že k pochybeniam došlo, toto by nemalo vplyv na rozhodnutie, ktorého predmetom bolo určenie platnosti alebo neplatnosti dobrovoľnej dražby (bližšie pozri bod 84. a 85. rozsudku odvolacieho súdu).

85. S prihliadnutím na dôslednosť a vnútornú nerozpornosť odôvodnenia rozhodnutí konajúcich súdov a ich hodnotenia dôkazov, ktoré nemožno označiť za nelogické, svojvoľné a ani arbitrárne, najvyšší súd sumarizuje, že z podaného dovolania žalovaného 1/ nemožno vyvodiť prípustnosť dovolania s poukazom na § 420 písm. f) CSP, nakoľko nie je dôvodné sa domnievať, že by konajúce súdy postupovali procesne nesprávne a tým porušili práva žalovaných na spravodlivý proces.

86. Žalovaný 1/ ďalej napáda rozhodnutie odvolacieho súdu s poukazom na dovolací dôvod spočívajúci v nesprávnom právnom posúdení veci. O tom, či je daná prípustnosť dovolania podľa § 421 CSP, rozhoduje dovolací súd výlučne na základe dôvodov uvedených dovolateľom (porovnaj § 432 CSP). Pokiaľ dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 CSP, má viazanosť dovolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) kľúčový význam v tom zmysle, že posúdenie prípustnosti dovolania v tomto prípade závisí od toho, ako dovolateľ sám vysvetlí (konkretizuje a náležite doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky, a že ide o prípad, na ktorý sa vzťahuje toto ustanovenie.

87. Právnou otázkou, ktorá je rozhodujúca pre splnenie zákonnej podmienky prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP, sa rozumie otázka hmotnoprávna, ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine, ako aj otázka

procesnoprávna, ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení (k tomu vid' aj 3Cdo/158/2017). Zároveň právnú otázku, (od ktorej vyriešenia záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu) je potrebné koncipovať jednak spôsobom uvedeným v ustanovení § 432 ods. 2 CSP, no zároveň aj dostatočne všeobecným spôsobom tak, aby vôbec bolo možné konštatovať, že vo vzťahu ku konkrétnej otázke skutočne existuje, alebo neexistuje ustálená/rozdielna rozhodovacia prax dovolacieho súdu. Tento záver vyplýva aj z uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 123/2020 zo dňa 15. apríla 2020, podľa ktorého už zo samotného znenia § 421 CSP je možné vyvodiť, že vzhľadom na skutočnosť, že od vymedzenia právnej otázky sa odvíja dovolací prieskum a to v rozsahu, či sa od nej odvolací súd v rámci jej vyriešenia odklonil, riešil ju rozdielne, alebo ju ešte neriešil, je pri jej formulácii nevyhnutný predpoklad jej „zovšeobecnenia“.

88. Žalovaný 1/ v podanom dovolaní v súvislosti s namietaným dovolacím dôvodom nesprávneho právneho posúdenia veci s poukazom na § 421 ods. 1 CSP bližšie nekonkretizuje, či ním vymedzená právna otázka spadá pod písm. a), b) alebo c) predmetného ustanovenia. Z obsahu podaného dovolania najvyšší súd vyvodzuje, že žalovaný 1/ namieta právnú otázku, ktorá by po zovšeobecnení mohla znieť: Má odstúpenie od kúpnej zmluvy predávajúcim spätné účinky spôsobujúce aj neplatnosť záložného práva zriadeného kupujúcim na predmete kúpy pred tým, ako predávajúci od kúpnej zmluvy odstúpil?

89. Najvyšší súd v reakcii na vyabstrahovanú otázku konštatuje, že sa nejedná o otázku skutkovú, ale o otázku, ktorej odpoveď sa odvíja od interpretácie hmotnoprávnych noriem. Dovolací súd však pripomína, že aj keď je dovolateľom v dovolaní vymedzená právna otázka, je povinný sa ďalej zaoberať aj tým, či nastolená otázka spĺňa kritériá právnej otázky, ktorú má dovolací súd vo svojom rozhodnutí riešiť, nakoľko táto musí byť rozhodujúca pre rozhodnutie vo veci samej, a teda musela byť rozhodujúca aj pre vydanie dovolaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu. To znamená, že dovolací súd nemôže riešiť hypotetické otázky, ktoré nemajú, resp. v ďalšom konaní nemôžu mať vplyv na meritórne rozhodnutie, a ani akademické otázky, ktoré vôbec nesúvisia s rozhodovaným sporom, čiže také, ktoré vôbec neboli predmetom posudzovania zo strany odvolacieho súdu. Prípustnosť dovolania nezakladá ani všeobecná nespokojnosť dovolateľa s rozhodnutím odvolacieho súdu, resp. jeho právnymi závermi (k tomu vid' napr. 3Obdo/28/2018 a 3Obdo/64/2018).

90. V nadväznosti na uvedené dovolací súd dáva do pozornosti, že nemožno ustáliť, že by dovolateľom vymedzená právna otázka mohla byť považovaná za kľúčovú, spôsobilú akýmkoľvek spôsobom ovplyvniť rozhodnutie odvolacieho súdu vo veci samej. Pre posúdenie dôvodov na určenie neplatnosti dobrovoľnej dražby nebolo rozhodujúce posúdenie platnosti alebo neplatnosti zriadeného záložného práva. Najvyšší súd sa stotožňuje s konajúcimi súdmi, že rozhodujúcou a kľúčovou bola právna otázka porušenia zákona o dobrovoľných dražbách spočívajúca v neúčasti vlastníka predmetu dražby na dobrovoľnej dražbe (s prihliadnutím na skutkový záver o účinnom odstúpení od kúpnej zmluvy a s právnym záverom o jeho vecnoprávnych účinkoch) a konštatovaná nemožnosť nadobudnutia vlastníckeho práva k predmetu dražby na dobrovoľnej dražbe od nevlastníka.

91. Dovolaciemu súdu nie je zrejmé ako s týmito kľúčovými otázkami, na ktorých boli založené rozhodnutia konajúcich súdov, má súvisieť právna otázka, či má odstúpenie od zmluvy aj spätné účinky vo vzťahu k záložnému právu zriadenému pred odstúpením od zmluvy. Najvyšší súd konštatuje, že tak v prípade kladnej, ako aj v prípade zápornej odpovede na žalovaným 1/ položenú otázku by rozhodnutie odvolacieho súdu, ani súdu prvej inštancie takáto odpoveď nijakým spôsobom nemohla ovplyvniť. Vzhľadom na uvedené dovolací súd považuje za nadbytočné, aby sa vymedzenou právnou otázkou zaoberal, nakoľko nemá žiadny vplyv na meritórne rozhodnutie.

92. Podľa dovolacieho súdu za relevantné vymedzenie dovolacieho dôvodu v súlade s § 432 ods. 1 a 2 CSP, nemožno považovať ani argumenty žalovaného 1/ uvedené v dovolaní, z ktorých je zrejmé v zásade len jeho nespokojnosť s rozhodnutím odvolacieho súdu. Samotná polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu alebo spochybňovanie správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, či nesúhlas s právnym záverom odvolacieho súdu a kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní veci, významovo nezodpovedajú kritériám uvedeným v § 421 ods. 1 CSP, resp. § 432 ods. 2 CSP. Najvyšší

súd preto považuje dovolanie žalovaného za neprípustné podľa § 447 písm. c) CSP, aj čo sa týka označeného dovolacieho dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci.

K dovolaniu žalovaného 3/

93. Žalovaný 3/ rovnako, ako žalovaný 1/ odvodzuje prípustnosť svojho dovolania od § 420 písm. f) CSP. Argumentácia žalovaných je do istej miery totožná, preto sa dovolací súd ďalej vyjadrí len k námietkam žalovaného 3/ odlišným od námietok žalovaného 1/. Ohľadne totožných námietok dovolací súd žalovaného 3/ v plnom rozsahu odkazuje na odôvodnenie neprípustnosti dovolania žalovaného 1/ uvedené vyššie.

94. Žalovaný 3/ osobitne poukázal na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 481/2022 zo dňa 25. augusta 2022, vydané v tejto veci, ktorý v časti kritizoval odôvodnenie uznesenia najvyššieho súdu. Kritika smerovala predovšetkým k vyslovenému záveru dovolacieho súdu, že zapísaná poznámka na liste vlastníctva informujúca o prebiehajúcom konaní o odporovacej žalobe vylučuje dobromyseľnosť vydražiteľa. Najvyšší súd k tomu uvádza, že žalovaný 3/ opomína, že Ústavný súd Slovenskej republiky síce odôvodnenie dovolacieho súdu v tejto časti naozaj skritizoval, avšak ústavnú sťažnosť ako celok odmietol a po kritike ďalej vyslovil, že „nelogickosť a rozporuplnosť tohto záveru najvyššieho súdu s prihliadnutím na skoršie právne závery nie je spôsobilá ani sama o sebe, ani v spojení s inými skutočnosťami ovplyvniť nové rozhodnutie“.

95. Najvyšší súd s poukazom na uvedené teda konštatuje, že otázka dobromyseľnosti vydražiteľa síce mohla byť dovolacím súdom vyhodnotená nelogicky a rozporne, avšak táto nie je spôsobilá založiť vadu zmätočnosti rozhodnutia odvolacieho súdu vzhľadom na skutočnosť, že otázka posúdenia dobromyseľnosti vydražiteľa je pre toto konanie irelevantná s poukazom na pre rozhodnutie kľúčové závery konajúcich súdov, medzi ktoré patrí porušenie zákona o dobrovoľných dražbách z dôvodu nekonania s vlastníkom založených nehnuteľností a konštatovaná nemožnosť nadobudnutia vlastníckeho práva dobromyseľným vydražiteľom od nevlastníka na dobrovoľnej dražbe. Dobromyseľnosť alebo nedobromyseľnosť vydražiteľa nie je spôsobilá vzhľadom na prezentované právne závery konajúcich súdov ovplyvniť výsledok tohto konania, na čo poukázal aj Ústavný súd Slovenskej republiky.

96. Prípustnosť dovolania je podľa žalovaného 3/ daná s poukazom na § 420 písm. f) CSP aj tým, že odvolací súd neprihliadol na rozsudok Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 4Cbi/20/2016 zo dňa 14. februára 2022, pretože tento neposúdil ako prípustnú novotu v odvolacom konaní podľa § 366 písm. d) CSP. Dovolateľ v tejto súvislosti namieta aj procesný postup odvolacieho súdu pri aplikácii § 217 ods. 1 CSP. Odvolací súd, keďže neprihliadol na rozsudok Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 4Cbi/20/2016 zo dňa 14. februára 2022, podľa dovolateľa nevychádzal v rozhodnutí zo stavu v čase jeho vyhlásenia. Z obsahu spisu vyplýva, že odvolací súd neprihliadol na rozsudok Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 4Cbi/20/2016, ako na nový dôkaz v odvolacom konaní. Keďže žalovaní tvorili nerozlučné procesné spoločenstvo a jeden zo žalovaných mal vedomosť o tom, že bol vydaný predmetný rozsudok, tento dôkaz mohli žalovaní navrhnúť vykonať už pred vydaním uznesenia o skončení dokazovania, a preto sa naň mala uplatniť zákonná koncentrácia konania. Podľa odvolacieho súdu nemožno na tento nový dôkaz prihliadnuť ako na novotu v odvolacom konaní podľa § 366 písm. d) CSP (pozri body 102. a 103. rozsudku odvolacieho súdu).

97. Dovolací súd poukazuje v tejto súvislosti na § 217 ods. 1 druhá veta CSP, podľa ktorej Ustanovenia o sudcovskej koncentrácii konania tým nie sú dotknuté. Ustálený stav skutkových zistení pre rozhodnutie môže byť v dôsledku uplatnenia princípu koncentrácie konania v sporovom konaní odlišný od aktuálnej objektívnej reality v čase vyhlásenia rozhodnutia. Disproporcia medzi objektívnou realitou a skutkovým stavom ustáleným v sporovom konaní môže byť teda v niektorých prípadoch spôsobená zákonom stanoveným spôsobom budovania skutkového základu súdmi (zásada koncentrácie sporového konania). V špecifických prípadoch oneskoreného predloženia relevantných dôkazov, súd v sporovom konaní na takéto dôkazy neprihliada. Predmetná disproporcia je zákonným postihom strany sporu, ktorá opomenie pri svojich procesných úkonoch aplikovať zásadu rýchlosti a hospodárnosti sporového

konania a prejednávacie princíp, na ktorom je zákonná úprava sporového konania založená. Neprihliadnutie na dôkaz, ktorý nebol predložený včas, s poukazom na zásadu koncentrácie konania nespôsobuje vadu zmätočnosti odôvodňujúcu prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP s poukazom na nesprávny procesný postup súdu pri aplikovaní § 217 ods. 1 CSP a § 366 písm. d) CSP.

98. V súvislosti s touto dovolacou námietskou dovolací súd dopĺňa, že už podľa predchádzajúcej právnej úpravy nebolo dôvodom znemožňujúcim realizáciu procesných oprávnení strany sporu (a zakladajúcim prípustnosť dovolania) nedostatočné zistenie rozhodujúcich skutkových okolností, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu (R 37/1993, R 125/1999, R 42/1993). Najvyšší súd aj v rozhodnutí uverejnenom v Zbierke rozhodnutí a stanovísk súdov Slovenskej republiky pod č. 125/1999 dospel k záveru, že ak súd v priebehu konania nevykoná všetky navrhované dôkazy alebo vykonal iné dôkazy na zistenie skutočného stavu, dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podľa § 237 písm. f) OSP nie je prípustné, lebo to nemožno považovať za odňatie možnosti konať pred súdom. Zároveň dovolací súd poukazuje na rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Obdo/46/2017 a obdobne aj sp. zn. 4Obdo/41/2017, v ktorých uviedol, že „súd v konaní nie je viazaný návrhmi strán na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (§ 185 ods. 1 CSP) a nie sporových strán. Ak súd teda v priebehu konania nevykoná všetky navrhované dôkazy, resp. vykoná iné dôkazy na zistenie skutočného stavu, nezakladá to vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP, lebo to nemožno považovať za znemožnenie uplatnenia procesných práv, ktoré strany mohli uplatniť a boli v dôsledku nesprávneho postupu súdu z nich vylúčení“.

99. Vzhľadom na vyššie uvedené najvyšší súd konštatuje, že dovolanie žalovaného 3/, rovnako ako dovolanie žalovaného 1/, nie je podľa § 447 písm. c) CSP prípustné proti napadnutému rozhodnutiu odvolacieho súdu s poukazom na namietanú vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP.

100. Žalovaný 3/ odôvodňuje prípustnosť dovolania ďalej z dovolacieho dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Odkazuje pritom na nesprávne právne posúdenie § 21 ods. 4 zákona o dobrovoľných dražbách, § 78 ods. 1 CSP, § 154 CSP a § 366 písm. d) CSP. Sumarizujúc žalovaný 3/ napáda právne posúdenie veci odvolacím súdom, podľa ktorého, ak mala strana sporu ako súčasť nerozlučného procesného spoločenstva podľa § 78 ods. 1 CSP vedomosť o tom, že je možné navrhnuť vykonanie ďalšieho dôkazu a jeho vykonanie nenavrhol do vyhlásenia uznesenia o skončení dokazovania podľa § 154 CSP, nemôže iná strana sporu ako súčasť toho istého nerozlučného procesného spoločenstva navrhnuť vykonanie tohto dôkazu v odvolacom konaní podľa § 366 písm. d) CSP, nakoľko tento dôkaz nemožno označiť za novotu v konaní vzhľadom na to, že jeden z účastníkov nerozlučného procesného spoločenstva nepredložil dôkaz včas. Nedostatočná aktivita jedného subjektu v nerozlučnom procesnom spoločenstve má teda podľa odvolacieho súdu postihovať všetky subjekty nerozlučného spoločenstva.

101. Dovolací súd je názoru, že právna otázka vyplývajúca z obsahu dovolania by po zovšeobecnení mohla znieť nasledovne:

Je v súlade so zákonom neprihliadnuť na novotu v odvolacom konaní podľa § 366 písm. d) CSP navrhovanú žalovaným ako stranou sporu, ktorá je súčasťou nerozlučného núteného procesného spoločenstva, z dôvodu, že iný žalovaný tvoriaci rovnaké nerozlučné nútené procesné spoločenstvo mal vedomosť o tomto dôkaze už pred tým, ako nastala zákonná koncentrácia konania podľa § 154 CSP a tento dôkaz včas nepredložil?

102. Dovolateľ predmetnou dovolacou námietskou prezumuje dôležitosť a kľúčovosť právoplatného rozsudku Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 4Cbi/20/2016 zo dňa 14. februára 2022 pre toto konanie. Konajúce súdy mali byť podľa neho viazané posúdením platnosti kúpnej zmluvy v súlade s právoplatným rozsudkom. Najvyšší súd z obsahu spisu zistil, že žalobca už pri podaní žaloby upozornil konajúce súdy na existenciu paralelného súdneho konania, v ktorom sa žalobca domáhal vyslovenia neúčinnosti kúpnej zmluvy voči veriteľom (č.l. 8 a nasl. súdneho spisu).

103. Najvyšší súd v súlade s ustálenou judikatúrou uvádza, že inštitút odporovateľnosti právneho úkonu je špecifickým inštitútom na ochranu veriteľov, je najčastejšou namietanou vadou právneho úkonu v konkurznom konaní, a ako určitá sankcia postihuje právne dôsledky právneho úkonu vo vzťahu k veriteľom dlžníka. Odporovacou žalobou sa veriteľ môže domáhať, aby súd vyslovil, že určitý právny úkon, ktorý urobil jeho dlžník, je voči veriteľovi právne neúčinný. Podaním žaloby sa z odporovateľného právneho úkonu stáva odporovaný právny úkon, teda úkon, ktorý veriteľ považuje za taký, ktorý ukracuje uspokojenie jeho pohľadávky, a ktorý dlžník urobil práve s týmto úmyslom. Odporovateľný právny úkon musí byť teda účinný; ak je právne neúčinný, nemožno ho úspešne odporovať. Odporovateľnosť možno uplatňovať iba pri právnych úkonoch, ktoré sú platné. Neplatný právny úkon nemá právne účinky, resp. nemá právne účinky, ktoré právo spája s platným právnym úkonom. Keďže odporovať možno len platnému právnemu úkonu, má prípadné zistenie o tom, že právny úkon je neplatný okrem iného za následok, že odporovacej žalobe súd nemôže vyhovieť. Zistenie platnosti právneho úkonu je preto neoddeliteľnou súčasťou konania o odporovacej žalobe a súd posudzuje platnosť, či neplatnosť právneho úkonu ako otázku predbežnú (prejudiciálnu), t.j. ako otázku, ktorá síce sama osebe nie je predmetom konania, ale jej vyriešenie je potrebné pre rozhodnutie o merite veci (k tomu pozri 4Obdo/75/2022).

104. Dovolací súd teda nadväzuje, že judikovaným právnym záverom rozhodnutia súdu v konaní o odporovacej žalobe je určenie neúčinnosti právneho úkonu, nie určenie jeho neplatnosti. Platnosť, alebo neplatnosť právneho úkonu je síce prejudiciálnou otázkou konania, avšak takýto právny záver je obsiahnutý výlučne v odôvodnení rozsudku, netýka sa ho však samotný výrok rozsudku príslušného súdu. Predbežná právna otázka môže byť judikovaná výlučne za predpokladu, že súd postupuje podľa § 214 CSP a vydá o nej medzitýmny rozsudok. Podľa najvyššieho súdu je zjavné, že pokiaľ boli priznané právnemu posúdeniu prejudiciálnej otázky rovnaké právne účinky vo vzťahu k iným sporovým konaniam ako právoplatnému rozhodnutiu vo veci samej, ustanovenia týkajúce medzitýmneho rozsudku by boli nadbytočné.

105. Predbežné posúdenie prejudiciálnej otázky platnosti právneho úkonu vzhľadom na predmet konania o žalobe o odporovateľnosti právneho úkonu nebolo judikované, a preto jej posúdenie nemôže byť právne záväzné pre iné súdy konajúce v iných nesúvisiacich konaniach. Vzhľadom na skutočnosť, že sporové konanie je založené na princípe formálnej pravdy, môže sa stať, že medzi súdmi konajúcimi v rôznych konaniach sa právne posúdenie prejudiciálnej otázky bude líšiť. Tieto rozdiely môžu byť spôsobené predovšetkým rozdielnymi skutkovými zisteniami, z ktorých súdy vychádzajú.

106. Pripustenie navrhovaného dôkazu krajským súdom v odvolacom konaní by teda vzhľadom na uvedené nebolo spôsobilé nijako spochybniť vyslovené závery konajúcich súdov o tom, že kúpna zmluva zanikla z dôvodu prijatého skutkového záveru o riadnom odstúpení od nej. Najvyšší súd sa nestotožňuje s dovolateľom, že navrhnutý dôkaz - rozsudok Okresného súdu Bratislava I - by mohol akýmkoľvek spôsobom zmeniť výrok rozsudku odvolacieho súdu o tom, že dražba je neplatná, a preto túto položenú právnu otázku najvyšší súd nepovažuje za kľúčovú pre rozhodnutie odvolacieho súdu. Dovolanie žalovaného 3/ v časti odkazujúcej na § 421 ods. 1 písm. b) CSP považuje z tohto dôvodu za neprípustné podľa § 447 písm. c) CSP vzhľadom na absenciu vymedzenia kľúčovej právnej otázky spôsobilej ovplyvniť rozhodnutie odvolacieho súdu. Najvyšší súd pre úplnosť doplnia, že nie je úlohou odvolacieho súdu skúmať pohnútky a stratégiu strán sporu v iných konaniach, nakoľko táto nijako nesúvisí s predmetom sporu, ktorý žalobou vymedzil žalobca.

107. Dovolací súd dáva do pozornosti žalovaného 3/, že ďalšia polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu alebo spochybňovanie správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, či nesúhlas s právnym záverom odvolacieho súdu a kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní veci, významovo nezodpovedajú kritériám uvedeným v § 421 ods. 1 CSP, resp. § 432 ods. 2 CSP.

108. Žalovaný 3/ v dovolaní poukázal aj na dovolací dôvod spočívajúci vo vade zmätočnosti rozsudku odvolacieho súdu podľa § 420 písm. b) CSP, ktorý odôvodnil tým, že keďže rozsudok Okresného súdu

Bratislava I sp. zn. 4Cbi/20/2016 zo dňa 14. februára 2022 právoplatne judikoval platnosť a účinnosť kúpnej zmluvy je zrejmé, že žalobca nie je vlastníkom predmetu dražby, a preto nemal v konaní procesnú subjektivitu.

109. K tomu najvyšší súd len v krátkosti v súlade s vyššie uvedeným opakuje, že v konaní o odporovacej žalobe konajúci súd nerozhoduje záväzne o platnosti právneho úkonu, túto posudzuje len ako predbežnú otázku bez toho, aby vyriešenie takejto predbežnej otázky bolo právne záväzné pre súdy konajúce v iných sporových konaniach. Najvyšší súd poznamenáva, že z námietok dovolateľa sa javí, že podaným dovolaním napáda nedostatok aktívnej vecnej legitimácie žalobcu, pričom nerozlišuje medzi pojmami vecná legitimácia a procesná subjektivita. Nedostatok vecnej legitimácie nespôsobuje vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. b) CSP, ale vedie k zamietnutiu žaloby meritórnym rozhodnutím. Či je účastník konania vecne legitimovaným sa preto ukáže až v konečnom rozhodnutí vo veci. Za vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. b) CSP sa považuje len nedostatok procesnej subjektivity (k tomu porovnaj 7Cdo/21/2010). Spôsobilosť byť účastníkom konania (procesnú subjektivitu) má ten, kto má spôsobilosť na práva a povinnosti; inak len ten, komu ju zákon priznáva (§ 61 CSP). Dovolač súd s prihliadnutím na uvedené nezistil, že by žalobca nemal procesnú subjektivitu. Dovolanie žalovaného 3/ preto nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu ani s poukazom na vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. b) CSP.

K výroku I. uznesenia dovolacieho súdu

110. Dovolač súd vo vzťahu k I. výroku tohto rozhodnutia uvádza, že z výpisu z Obchodného registra Mestského súdu Bratislava III, oddiel: Sro, vložka č.: 77031/B zistil, že žalovaný 4/ obchodná spoločnosť ROQIS s.r.o., so sídlom Líščie Nivy 23, 821 08 Bratislava, IČO: 46 413 863 bola z obchodného registra ex offio vymazaná dňa 8. augusta 2023.

111. Podľa § 61 CSP procesnú subjektivitu má ten, kto má spôsobilosť na práva a povinnosti; inak len ten, komu ju zákon priznáva. Podľa § 18 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších právnych predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“) spôsobilosť mať práva a povinnosti majú aj právnické osoby. Podľa § 20a ods. 2 Občianskeho zákonníka právnická osoba zapísaná v obchodnom registri alebo v inom zákonom určenom registri zaniká dňom výmazu z tohto registra, pokiaľ osobitné zákony neustanovujú inak.

112. Podľa § 161 ods. 1 CSP, ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len „procesné podmienky“). Medzi základné procesné podmienky (okrem iných), ktoré má súd povinnosť skúmať aj bez návrhu po celý čas konania, je splnenie podmienok civilno-procesnej subjektivity, t.j. spôsobilosti byť účastníkom konania. Spôsobilosť byť účastníkom konania znamená mať procesné práva a povinnosti, ktoré zákon účastníkom priznáva, resp. ukladá. Jej predpokladom je hmotnoprávna subjektivita vo význame spôsobilosti mať práva a povinnosti podľa hmotného práva. Podľa § 161 ods. 2 CSP, ak ide o taký nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

113. Najvyšší súd konštatuje, že keďže v danej veci na strane žalovaných vystupovala obchodná spoločnosť, ktorá zanikla ku dňu výmazu z obchodného registra (§ 68 ods. 1 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších právnych predpisov) bez právneho nástupcu, a teda žiadne subjekty nevstúpili do jej procesnoprávneho postavenia, táto stratila výmazom z obchodného registra spôsobilosť byť účastníkom tohto konania. Nedostatok procesnej subjektivity je v súlade s vyššie uvedeným neodstrániteľným nedostatkom procesnej podmienky konania, a preto najvyšší súd s poukazom na § 64 veta druhá CSP dovolacie konanie vo vzťahu k žalovanému 4/ zastavil.

O trovách konania

114. Nárok na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd priznal v tomto dovolacom konaní úspešnému žalobcovi v súlade s § 453 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP.

115. Uznesenie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.